

Sabah info

Godina XX. / Broj 112 / Zagreb, decembar/prosinac 2025. / ISSN 1846-243X

LIST SABORA BOŠNJAČKIH ASOCIJACIJA HRVATSKE

DAN DRŽAVNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE 25. novembar

18.11. DAN SJEĆANJA NA
ŽRTVE DOMOVINSKOG RATA,
VUKOVARA I ŠKABRNJE

SRETNU I USPJEŠNU NOVU 2026. GODINU ŽELE VAM SABOR
BOŠNJAČKIH ASOCIJACIJA HRVATSKE I UREDNIŠTVO LISTA SABAH info!

Sadržaj

GDJE GOD BOŠNJACI ŽIVE, ONI NE RAZDVAJAJU – ONI POVEZUJU!.....	str. 3
25. 11. DAN DRŽAVNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE.....	str. 4-5
DAN DRŽAVNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE OBILJEŽEN DILJEM SVIJETA 2025.....	str. 6-8
ENES KIŠEVIĆ GOSTOVAO U PULI.....	str. 9
PULA 25.11 DAN DRŽAVNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE.....	str. 10-12
BOŠNJAČKE ZAJEDNICE PODSTIČU SARADNJU CRNE GORE I HRVATSKE.....	str. 13
SVEČANO OBILJEŽEN DAN DRŽAVNOSTI BIH: ONA JE DOMOVINA NJENIH NARODA I GRAĐANA.....	str. 14-16
RATNI TURISTI OTVORENA ISTRAGA U ITALIJI: POTRAGA ZA "RATNIM TURISTIMA" KOJI SU IZ TRSTA PUTOVALI ZA SARAJEVO KAKO BI UBIJALI CIVILE.....	str. 17
11. SUSRET BOŠNJAKA JUGOISTOČNE EUROPE NADMAŠIO SVA OČEKIVANJA.....	str. 18-22
JAVNA TRIBINA O BOSANSKOM JEZIKU KAO FAKTORU KULTURNE IDENTIFIKACIJE U BOSANSKOHERCEGOVAČKOM ISELJENŠTVU.....	str. 24-28
SABORSKI ZASTUPNIK ARMIN HODŽIĆ U SABAH-U.....	str. 30-31
INTERVJU NAFA DELIMEHIĆ, PREDSEDNICA VBNM GRADA KASTVA.....	str. 32-33
XI. BOŠNJAČKO SIJELO.....	str. 34-35
NAKON 17 GODINA PONOVO ODRŽANA MANIFESTACIJA KULTURNO STVARALAŠTVO NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE HRVATSKE.....	str. 36-37
4. EGLENE OD FAJDE U GRADU CRIKVENICI.....	str. 38-41
30 GODIŠNJICA DEJTONSKOG SPORAZUMA.....	str. 42-43
DJEVOJKA PORIJEKLOM IZ BIH: HASIBA BEJTIĆ OSVOJILA DANSKU NAGRADU ZA MLADE LIDERE GODINE.....	str. 44
IN MEMORIAM ADEM EF. SMAJIĆ 1952. – 2025.....	str. 45
FOTO GALERIJA 11. SUSRET BOŠNJAKA JUGOISTOČNE EUROPE.....	str. 46-47

Riječ Urednika

Poštovane čitateljice,
poštovani čitatelji!

Intervju s vrijednom bošnjačkom aktivistkinjom Nafom Delimehić kojeg objavljujemo u ovom broju inspirirao me je da se osvrnem na dvije aktualne teme, vezane za žene. Prva je o 19 žena koje su ubijene u Hrvatskoj ove godine, a druga su naše žene Bošnjakinje - aktivistkinje koje za svaku manifestaciju obave puno poslova, a među njima, posebice svima drage slane i slatke bosanske delicije.

Nasilje nad ženama u RH prešlo je sve granice ljudskosti. Ženska mreža RH upozorila je kako je u našoj zemlji ove godine ubijeno 19 žena. Nasilje u porodici se pojavljuje u različitim oblicima, a obilježeno je okrutnim djelima u kojima najčešće dominiraju muškarci. Znanstvene studije su došle do spoznaje da takva djela ne moraju biti rodno specifična, što znači da bilo koji član porodice može biti nasilnik, kao što i bilo koji član porodice može završiti kao žrtva nasilja. Četiri su žene u RH ubijene u kratkom roku, a svježi primjer je ubistvo žene, majke četvero maloljetne djece. Žena je prijavljivala nasilje, ali se ništa djelotvorno nije poduzelo, i kraj je te priče nezamislivo tragičan, djeca su ostala bez oba roditelja. Stoga je krajnje vrijeme da dobro organizirano društvo kaže jasno i glasno STOP NASILJU.

S velikim zadovoljstvom ističem da su žene Bošnjakinje dale ogroman doprinos nedavno održanoj XVIII. Smotri folkloru i kulturnog stvaralaštva Bošnjaka u RH (27.9.2025.) u Rijeci, i zaslužile su veliko HVALA za izvrstan angažman u pripremama, tijekom i po završetku 18. Smotre. To su Fatima, Senada, Sevda, Safeta, Semira, Zemka, Ana, Sadika, Suada, Hatidža, Tahira, Hikmeta, Belkisa, Vehida, Sedija, Azemina, Šida, Hasna, Elvira i Nafa. Iz srca vam svima zahvaljujemo i čestitamo na pregalaštvu!

Urednik Asim ČABARAĐIĆ

Impresum

Nakladnik: Sabor bošnjačkih asocijacija Hrvatske / SABAH / www.sabah.hr, Zagreb Nova cesta 4

OIB: 25617086275

Za nakladnika: Kadro Kulašin

Glavni i odgovorni urednik: Asim Čabaravdić,
e-mail: asim.cabaravdic@gmail.com, mob 091 441 00 41

Uredništvo: Kadro Kulašin, Ishak Hodžić, Asim Čabaravdić, Mehmed Džekić

Dopisnički kolegij: Kadro Kulašin, Splitsko-dalmatinska županija, Asim Čabaravdić, Istarska županija, Denis Beganović, Primorsko-goranska županija, Biserka Brkić, Sisačko-moslavačka županija, Admir Muhić, Karlovačka

županija, Mesud Bužimkić, Zagrebačka županija, Izet Spahović i Kemal Tursunović – Zmaj, Dubrovačko-neretvanska županija.

Tajnik Uredništva: Ishak Hodžić

Adresa uredništva: 10000 Zagreb, Nova cesta 4,

tel: 00385/01/ 309-1083

Fax: 01/309-1084

e-mail: sabahinfo1@gmail.com, sabah@zg.t-com.hr

Grafička priprema: Grafocentar, Sesvete

Tisak: Grafocentar, Sesvete

Tiskano uz financijsku potporu iz državnog proračuna RH, putem Savjeta za nacionalne manjine RH.

Gdje god Bošnjaci žive, oni ne razdvajaju – oni povezuju!

Obraćajući se kao izaslanik ministra vanjskih poslova Bosne i Hercegovine Elmedina Konaković, savjetnik i član Kabineta ministra vanjskih poslova BiH Nihad Kestendžić, čestitao je na organizaciji 11. Susreta Bošnjaka jugoistočne Europe i poručio:

-Kada govorimo o značaju bošnjačke dijaspore i naših zajednica u domovinskim zemljama, govorimo o jedinstvenoj vezi koja spaja prošlost, sadašnjost i budućnost našeg naroda. Ta veza nije samo emocionalna – ona je kulturna, ekonomska, duhovna i, prije svega, ljudska. Bošnjaci širom svijeta – od Europe do Amerike, od Australije do Bliskog istoka – dokazali su da se identitet mjeri srcem, vrijednostima i odgovornošću prema svom porijeklu ali i državama u kojima žive. Naša globalna zajednica danas predstavlja snagu koja povezuje narode i države, most koji prenosi najbolje iz matice u svijet, ali i najbolje iz svijeta u maticu.

Naše zajednice u domovinskim zemljama predstavljaju temelj našeg identiteta. One su čuvari jezika, vjere, kulture i običaja, ali istovremeno i važan integrativni faktor u svojim društvima.

Bošnjaci su narod dijaloga, razumijevanja i pomirenja. Gdje god Bošnjaci žive, oni ne razdvajaju – oni povezuju. Oni su graditelji mostova, nosioci mira i saradnje, narod koji doprinosi zajedničkom dobru. Posebno mjesto u toj priči pripada mladima. Mladi Bošnjaci, kako u domovini tako i u domovinskim zemljama i dijaspori, danas sve više preuzimaju ulogu ambasadora zajedništva. U njihovim rukama je budućnost našeg naroda – budućnost koja počiva na obrazovanju, inovacijama i odgovornosti. Zato je naša zajednička misija da negujemo tu vezu iz među domovine

i Bošnjaka van domovine, između starijih i mlađih, između prošlosti koja nas uči i budućnost u koju zajedno gradimo. Samo tako ćemo očuvati ono što nas čini prepoznatljivima – našu vjeru u čovjeka, našu otvorenost prema drugima i naše dostojanstvo, zaključno je podvukao Nihad Kestendžić, izaslanik ministra vanjskih poslova BiH.

Posjetitelje, izvođače programa i uzvanike 11. Susreta u ime predsjednika Savjeta za nacionalne manjine RH Tibora Varge srdačno je pozdravio njegov izaslanik Ishak Hodžić, član Savjeta.

-Veoma mi je drago da sam ovdje s vama i da ste se odazvali u ovako velikom broju na ovom 11. Susretu Bošnjaka jugoistočne Europe. Prenosim vam srdačne pozdrave predsjednika Savjeta za nacionalne manjine RH Tibora Varge i raduje me prisustvo visokih uzvanika na ovoj tradicionalnoj manifestaciji. Želim izraziti veliku zahvalnost i uputiti čestitku Almiri i njezinim suradnicima na uzornom organiziranju 11. Susreta, istaknuo je Hodžić.

Čestitku na uzornoj organizaciji 11. Susreta uputila je i zamjenica istarskog župana Jessica Aquavita.

-Meni je posebna čast i zadovoljstvo biti s vama i da vas mogu pozdraviti u ime istarskog župana Borisa Miletića, i naravno i u svoje osobno ime. Neću ovom prigodom govoriti koliko je naša Istra posebna, koliko je Istra multikulturalna regija i koliko se ponosimo našim kulturnim mozaikom, nego da je Istra županija u kojoj se ljudi međusobno poštuju i vjerujem da su to osjetili i gosti 11. Susreta Bošnjaka jugoistočne Europe tijekom boravka u našem kraju, kazala je Jessica Aquavita.

25. 11. DAN DRŽAVNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

Na brdu Hum podignuta državna zastava Bosne i Hercegovine

U sarajevskoj Vijećnici svečani prijem kojem su domaćini bili članovi Predsjedništva BiH Željko Komšić i Denis Bećirović.

Podizanjem državne zastave na brdu Hum u Sarajevu svečano je započelo obilježavanje Dana državnosti Bosne i Hercegovine. Uz intoniranje državne himne i prisustvo brojnih zvaničnika, ova simbolična i duboko emotivna svečanost još jednom je potvrdila značaj 25. novembra kao jednog od najvažnijih datuma u historiji bosanske državnosti.

Svečanosti podizanja zastave prisustvovali su, između ostalih, članovi Predsjedništva Bosne i Hercegovine Željko Komšić i Denis Bećirović. Zastava, postavljena na visokom jarbolu kao jedan od vidljivih simbola državnosti, već godinama na Humu stoji kao podsjetnik na kontinuitet, suverenitet i neprekinutu borbu za očuvanje Bosne i Hercegovine.

Ovim činom ostvaren je cjelodnevni program obilježavanja Dana državnosti tokom kojeg su delegacije položile cvijeće na nekoliko značajnih mjesta sjećanja u Sarajevu: kod Vječne vatre, na Mezarju "Kovači", Spomeniku ubijenoj djeci opkoljenog Sarajeva i na Spomen-parku "Vraca".

Dan državnosti obilježava se u znak sjećanja na Prvo zasjedanje ZAVNOBiH-a održano 25/26. novembra/studenog 1943. godine u Mrkonjić Gradu, na kojem je potvrđena državnost Bosne i Hercegovine i donošenjem historijske rezolucije jasno utvrđen njen ravnopravni status.

U Vijećnici svečano obilježen Dan državnosti BiH

Ostanimo vjerni ovoj zemlji i vjerujmo u nju kao što su vjerovali i sve bosanskohercegovačke patriote i prije nas. Ovdje danas, a ni sutra, neće se stvarati nikakva tri različita entiteta.

Neće, jer je to protivno svemu onome što Bosna i Hercegovina jeste, poručeno je u utorak u sarajevskoj

Vijećnici na svečanom prijemu povodom obilježavanja 25. novembra, Dana državnosti BiH, kojem su domaćini bili članovi Predsjedništva BiH Željko Komšić i Denis Bećirović.

Prijemu su prisustvovali predstavnici diplomatskog kora, kao i brojni zvaničnici iz političkog, društvenog, sportskog, kulturnog, vjerskog i ekonomskog života Bosne i Hercegovine.

Predsjedavajući Predsjedništva Bosne i Hercegovine Komšić podsjetio je kako 25. novembar/studen ove, kao i prethodnih godina „obilježavamo kao dan obnove bosanskohercegovačke državnosti“. Obnova državnosti iz 1943. godine i Referendum o nezavisnosti Bosne i Hercegovine i Dejtonski mirovni sporazum u kontinuitetu, kako je rekao, u sebi nose iste ili slične ustavne principe.

„Oni koji danas naglašavajući samo jednu komponentu, onu etničku, koristeći se samo onim što je naglašeno u Prvom zasjedanju ZAVNOBiH-a, a zanemarujući Drugo, nastoje da podvale neke konsocijacijske aranžmane, nisu ništa drugo do obični falsifikatori i ZAVNOBiH-a i Dejtona.

Podsjetio je da vrijednosti Evropske konvencije o zaštiti ljudskih prava u potpunosti korespondiraju sa vrijednostima iz Deklaracije o pravima građana sa Drugog zasjedanja ZAVNOBiH-a.

„Zato se ovdje danas, a ni sutra, neće stvarati nikakva tri različita entiteta, niti će u tome pomoći konsocijacijski eufemizmi. Neće, jer je to protivno svemu onome što Bosna i Hercegovina jeste, a što je zapisano i u deklaracijama ZAVNOBiH-a i u odredbama Opšteg okvirnog sporazuma za mir u BiH. Pokušaji konsocijacijskog unazađivanja BiH kroz daljnju etničku teritorijalizaciju ili teritorijalizaciju izbornog modela na etničkom principu lome se i o vrijednosti ZAVNOBiH-a i o principe Dejtona“, rekao je Komšić, dodavši kako je u historiji BiH bilo mnogo teških i sumornih trenutaka kada je izgledalo da je sve izgubljeno, ali se uvijek pronalazilo snage da se ide naprijed. Komšić je na kraju obraćanja istakao je kako su fudbalski reprezentativci nedavno na najbolji način pokazali vjeru u domovinu i volju da se za nju bori.

Član Predsjedništva BiH Bećirović izjavio je kako građani BiH nemaju prosperitetnu budućnost bez poraza etnonacionalizma, koji je gotovo uništio dostojanstvo ljudi i probudio najgore strasti prema drugima. Naglasio je da bh. društvu trebaju dijalog, novi vrijednosni okvir i promjena paradigme etničke demokratije.

„Monstruoza ideja podjela BiH je opasna iluzija koju moramo pobijediti“, poručio je Bećirović, te istakao da Bosna i Hercegovina nije izolirano ostrvo usred okeana, već da je uvijek bila na strani istine, pravde i poštivanja međunarodnog prava.

„Stajali smo uz narod Ukrajine i bili solidarni s narodom Gaze, uvijek smo podržavali one koji trpe patnje i nepravdu. Bili smo svjedoci patnje, nepravde i nemorala 1990-ih godina. Zato nikada ne možemo dozvoliti da oči zaborave ono što su vidjele, da usta zanijeme i da izgubimo karakter koji teži ka istini i pravdi“, naglasio je Bećirović, čestitajući svim građankama i građanima 25. novembar/studeni, Dan državnosti BiH.

U BKC-U SVEČANI PROGRAM POVODOM 25. NOVEMBRA/STUĐENOG - DANA DRŽAVNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE

Program se odvijao u organizaciji JU „Bosanski kulturni centar KS“ pod pokroviteljstvom Vlade Kantona Sarajevo, u saradnji sa Gradskom upravom Grada Sarajeva, a publika je bila u prilici da prisustvuje raznovrsnim i zanimljivim kulturnim sadržajima koje su pripremili organizatori.

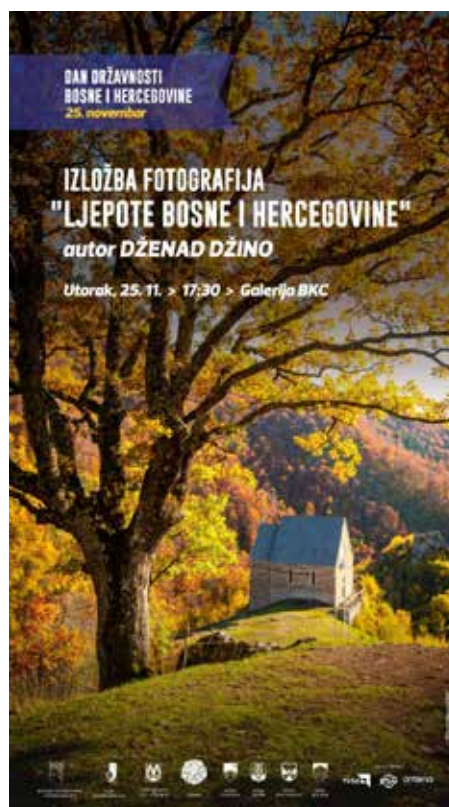
Posjetioci su mogli vidjeti izložbu fotografija nagrađivanog autora Dženada Džine, istinskog zaljubljenika u prirodu koji već dugi niz godina kroz fotografije promovira prirodne ljepote i srednjovjekovne gradove Bosne i Hercegovine, zatim slušati koncert Pop Rock škole Sarajevo, koja čuva tradiciju i održava plamen domaće pop rock scene, ali i prati svjetske trendove. U okviru centralnog svečanog programa posjetioci su gledali dokumentarni film „Bosanski vitez“, reditelja Tarika Hodžića i producenta Adnana Ćuhare, višestruko nagrađivanog autorskog tima, koji je ostvario međunarodni uspjeh sa svojim prethodnim dokumentarnim filmom

„Scream for me Sarajevo“ koji govori o posjeti pjevača Brucea Dickinsona opkoljenom Sarajevu. Film „Bosanski vitez“, sniman je šest godina, a to je emotivna i inspirativna priča Seada Delića koji kroz vlastito istraživanje srednjovjekovne Bosne pronalazi put ka iscjeljenju ratnih trauma.

Za najmlađe posjetioce organizatori su pripremili poučnu pozorišnu predstavu „Medo i Miš za čist okoliš“. Muziku za predstavu potpisuju Admir Đulančić i Zlatan Fazlić, aranžmane Ranko Rihtman, scenario Rusmir Agačević. U predstavi glume: Alma Merunka, Damir Kustura, Sanih Gazibara i Amra Đulančić, a predstava se igra uz snimljene muzičke numere u izvođenju simfonijskog orkestar iz Ljubljane, čime je osiguran visoki umjetnički standard. U okviru svečanog programa upriličena je i svečana dodjela zahvalnica za najbolje likovne, literarne i video radove učenika osnovnih i srednjih škola u Kantonu Sarajevo o temi „Tvoja krila smo mi, domovino. Uzmi ih i poleti!“.

Ministar kulture i sporta Kantona Sarajevo Kenan Magoda, uputio je čestitke organizatorima i istakao važnost kontinuiranog ulaganja u kulturu i umjetnost.

-Čestitam direktoru Zehrudinu Isakoviću i cijelom timu BKC-a na organizaciji i kvalitetnom programu. Ovaj značajan datum za sve građanke i građane naše zemlje obilježavamo dostojanstveno, kroz kulturu, umjetnost i kreativnost, kroz ono što nas povezuje i podsjeća na vrijednosti na kojima je izgrađena naša domovina. Posebno zahvaljujem autorima i ekipi filma 'Bosanski vitez', koji nam s ponosom govori ko smo i šta smo, te mi je drago da se kroz film i fotografiju, bilo da je riječ o radu Tarika Hodžića, Adnana Ćuhare ili Dženada Džine prezentuju ljepote i snaga naše države.

DAN DRŽAVNOSTI BOSNE I HERCEGOVINE OBILJEŽEN DILJEM SVIJETA 2025.

U Parlamentu Ujedinjenog Kraljevstva obilježen Dan državnosti BiH

Komšić zahvalio Velikoj Britaniji na podršci BiH

Predsjedavajući Predsjedništva Bosne i Hercegovine Željko Komšić prisustvovao je prijemu u Birminghamu povodom obilježavanja Dana državnosti Bosne i Hercegovine, na poziv počasnog konzula Bosne i Hercegovine za Midlands Anesa Cerića.

Tom prilikom predsjedavajući Predsjedništva BiH Komšić obratio se prisutnima zahvalivši Udruženju BH UK Network i dr. Waqaru Azmiju i britanskoj nevladinoj organizaciji „Remembering Srebrenica“ na svemu onome što čine za Bosnu i Hercegovinu. Istaknuo je da Dan državnosti Bosne i Hercegovine nosi duboko historijsko, identitetsko i emotivno značenje za sve građane te da simbolizira tradiciju multietničnosti, zajedništva i vrijednosti koje moramo čuvati i prenositi budućim generacijama.

U svom obraćanju istaknuo je također zahvalnost institucijama i građanima Ujedinjenog Kraljevstva za dugogodišnju podršku Bosancima i Hercegovcima koji su u ovoj zemlji pronašli utočište, sigurnost i priliku za novi početak. Naglasio je da je prijateljstvo koje je Velika Britanija pokazala prema Bosni i Hercegovini trajno upisano u kolektivnu svijest našeg naroda.

“Consilium Bosniacum” s gradonačelnikom Beča: Podrška jačanju BiH i evropskom putu

Delegacija Saveza bh. udruženja u Austriji ‘Consilium Bosniacum’, predvođena predsjednikom Damirom Saračevićem, održala je sastanak s gradonačelnikom Beča Michaelom Ludwigom. Tokom otvorenog razgovora razmijenjena su mišljenja o društvenim procesima, ulozi Saveza u austrijskom društvu i značaju interkulturalnog djelovanja. Gradonačelnik Ludwig izrazio je spremnost i podršku na putu jačanja države Bosne i Hercegovine.

Predsjednik Saveza ‘Consilium Bosniacum’ Damir Saračević istakao je važnost poticanja evropskog puta BiH, kao i implementacije presuda Evropskog suda za ljudska prava, što bi doprinijelo smanjenju institucionalne diskriminacije i omogućilo napredak, stabilnost i približavanje Bosne i Hercegovine Evropskoj uniji.

Prijem povodom Dana državnosti BiH u Predstavništvu Sachsen u Berlinu

Ambasada BiH u SR Njemačkoj upriličila je svečani prijem povodom Dana državnosti BiH, saopćeno je iz te ambasade.

Prijem je održan u imponantnom objektu Predstavništva pokrajine Sachsen, nacionalnom spomeniku u samom srcu Berlina (Museumsinsel). Prisustvovali su desetine članova Bundestaga, još veći broj stranih ambasadora drugih zemalja te više od stotinu drugih gostiju - predstavnika njemačkih vlasti, političkih fondacija, međunarodnih organizacija, kao i istaknuti građani Bosne i Hercegovine.

Ambasador BiH Damir Arnaut zahvalio je premijeru Sachsen Michaelu Kretchmeru za ovu gestu te naglasio kako dolazi kao rezultat višemjesečnih kontakata između Ambasade i Sachsen o konkretnim projektima, posebno u segmentu obrazovne saradnje i jačanja kulture sjećanja.

Osim ambasadora Arnauta, zvaničama su se obratili parlamentarni sekretar za obrazovanje u Vladi SR Njemačke i član Bundestaga Michael Brand, direktor Sektora za jugoistočnu Evropu, Tursku i OSCE u Ministarstvu vanjskih poslova SR Njemačke Michael Reiffenstuel, šef Predstavništva Sachsen u Berlinu Markus Franke, kao i član Predsjedništva BiH Denis Bećirović putem video linka.

Direktor Reiffenstuel je prenio poruku ministra Wadehula da Njemačka čvrsto podržava visokog predstavnika u BiH Christiana Schmidta i OHR, dok je parlamentarni sekretar Brand naglasio da “Nijemci kao Evropljani imaju obavezu pomagati Bosancima i Hercegovcima kao Evropljanima.”

I u Stockholmu obilježen Dan državnosti Bosne i Hercegovine

U Stockholmu je svečano obilježen Dan državnosti Bosne i Hercegovine, u organizaciji Ambasade BiH u Kraljevini Švedskoj. Domaćin događaja bio je ambasador Bojan Šošić, a svečanosti su prisustvovali predstavnici švedskih institucija, diplomatskog kora, brojni članovi bosanskohercegovačke zajednice te prijatelji BiH iz cijele zemlje.

Okupljeni su u svečanoj atmosferi obilježili jedan od najvažnijih datuma moderne historije Bosne i Hercegovine, ističući važnost antifašističke tradicije i multietničkog karaktera države. Među prisutnima je bio i zamjenik predsjedavajućeg Predstavničkog doma PSBiH dr. Denis Zvizdić, koji se obratio gostima naglašavajući simbole i vrijednosti bosanskohercegovačke državnosti.

„Ovaj dan podsjeća nas na temeljne vrijednosti na kojima počiva naša zemlja: antifašizam, slobodu, ravnopravnost i multietničnost kao sastavni dio našeg identiteta i naše snage“, poručio je Zvizdić, istakao je i značaj obilježavanja Dana državnosti upravo u Švedskoj, državi koju je opisao kao simbol demokratskih vrijednosti i poštovanja različitosti.

-Ovdje u Švedskoj, zemlji koja je simbol demokratskih vrijednosti, socijalne pravde i dubokog uvažavanja različitosti, posebno smo ponosni što predstavljamo Bosnu i Hercegovinu – državu bogate historije, kulture i tradicije, ali i državu koja ostaje posvećena izgradnji stabilnog, pravednog i prosperitetnog društva“, kazao je.

Dan državnosti obilježen u Kanadi: Zastave BiH podignute u Torontu i drugim gradovima

Podizanjem zastave Bosne i Hercegovine na skupštinama gradova Hamilton, Mississauga, Calgary i Toronto, Kanada odaje počast Bosni i Hercegovini povodom Dana državnosti, saopćeno je iz Instituta za istraživanje genocida - Kanada.

- Mi u Kanadi nikada ne odustajemo od Bosne i Hercegovine, jer ona je i zemlja i ideja. Ona je neizreciva vrijednost. Iz Kanade šaljemo snažnu poruku da je Bosna i Hercegovina suverena, nezavisna i nedjeljiva država, priznata u svojim međunarodno utvrđenim granicama. Dan državnosti nije samo podsjećanje na prošlost, nego i zalag naše budućnosti - poručili su.

- Budimo ambasadori Bosne i Hercegovine gdje god da živimo, jer ljubav prema domovini nije samo osjećaj, već i odgovornost. Neka Dan državnosti Bosne i Hercegovine bude dan našeg zajedničkog ponosa i odlučnosti. Ponosni na najbolje sinove i kćeri naše domovine i odgovorni prema budućnosti, jačajmo Bosnu i Hercegovinu, slobodnu,

nezavisnu, suverenu i nedjeljivu državu, dom svih njenih ljudi. Danas, kada obilježavamo obnovu državnosti, prisjetimo se i naših heroja koji su dali svoj život, za slobodu Bosne i Hercegovine. Podižemo zastave visoko u Kanadi u ime buđenja nacionalnog osjećaja koji treba da nas vodi kroz borbu za jednu jedinu domovinu, Bosnu i Hercegovinu.

Dan državnosti Bosne i Hercegovine svečano obilježen u Pragu, događaj otvoren emotivnim trenutkom

U svečanom ozračju i uz izuzetno velik odaziv diplomatskog, političkog i kulturnog kruga, Ambasada Bosne i Hercegovine u Pragu 20. novembra 2025. godine upriličila je obilježavanje Dana državnosti BiH. Ceremonija je protekla u znaku jačanja bilateralnih veza, zajedničke evropske perspektive i dugogodišnjeg prijateljstva dva naroda.

Prisutnima su se obratili ambasadorica Bosne i Hercegovine u Češkoj, Martina Mlinarević, te zamjenik ministra vanjskih poslova Češke Jan Marian.

U svojim govorima istaknuli su da odnosi između dvije zemlje u posljednjem periodu doživljavaju snažan uzlet - od političkog i ekonomskog povezivanja, do sve intenzivnije kulturne, obrazovne i turističke suradnje. Posebno je naglašena posjeta češkog predsjednika Petra Pavela Bosni i Hercegovini početkom 2025. godine, kao i otvaranje prvog počasnog konzulata BiH u Češkoj, što je ocijenjeno kao važan iskorak u daljnjem jačanju odnosa.

Govornici su podsjetili i na to da je Češka među prvima uputila humanitarnu pomoć nakon razarajućih poplava u Jablanici i Konjicu, dok je tokom češkog predsjedavanja Vijećem EU BiH napravila historijski korak - dobila je kandidatski status za članstvo u Evropskoj uniji.

Svečanost je otvorena posebno emotivnim trenutkom: uoči intoniranja himni BiH i Češke Republike, zastave su u dvoranu unijeli veterani i generali češke Armade, koji su devedesetih godina služili u Bosni i Hercegovini.

U publici se našlo oko 50 ambasadora akreditovanih u Češkoj, visoki zvaničnici poput direktora za Južnu i Jugoistočnu Europu Ministarstva vanjskih poslova Češke g. Szunyoga, te brojni ugledni članovi zajednice Bosanaca i Hercegovaca koji žive u ovoj zemlji, kao i česki prijatelji.

Večer je svojom energijom i emocijom zaokružio muzičar Neno Murić, donoseći u Prag sevdah i najpoznatije melodije bosanskohercegovačke muzičke tradicije.

U Kataru svečano obilježen Dan državnosti Bosne i Hercegovine

Ambasada Bosne i Hercegovine u Dohi svečanim prijemom obilježila je 25. novembar, Dan državnosti Bosne i Hercegovine. Događaj je održan u Hotelu W Dohi uz prisustvo brojnih visokih zvanica, predstavnika diplomatskog kora, bh. građana i prijatelja BiH.

Među visokim zvanicama koje su uveličale ovogodišnju proslavu bili su: državni ministar u rangu zamjenika premijera i predsjednik Nacionalne biblioteke Katara, dr. Hamad bin Abdulaziz al-Kuwari; ministar pravde Katara, g. Ibrahim bin Ali bin Issa Al Hassan al-Mohannadi; državni ministar g. Essa bin Hilal al-Kuwari; te šef Odjeljenja za protokol MVP Katara, ambasador Ibrahim Yousif Abdullah Fakhro.

Enes Kišević gostovao u Puli

Enes Kišević i Nataša Govedić: Pjesnički dijalog uoči 32. PUF-a uz glazbu Valtera Maera

U prostorima Kulturno-umjetničkog društva "Matko Brajša Rašan" 12. studenog/novembra 2025. održan je pjesnički dijalog ususret 32. Međunarodnom kazališnom festivalu PUF. Sudjelovali su iznimni književnici Enes Kišević i Nataša Govedić, a Valter Milovan Maer događaj je uvećao solo nastupom na gitari.

Pjesničke matineeje u mnogim su gradovima učestala zbivanja, posebice subotom, kada se publici uz onu čaroliju koja je pitanje duše uljepša dan. Na razne način, uz emocije i čitav šaroliki spektar osjećaja. Tako je u prostorima KUD-a "Matko Brajša Rašan" upriličen poetski susret, mala, velika igra riječima, ususret 32. PUF-u, a gdje su svoje stihove kazivali Enes Kišević, poznati pjesnik i Nataša Govedić, poznata prije svega po svojim kazališnim kritikama te dugogodišnja suradnica Novog lista. Za glazbu se pobrinuo Valter Milovan - Maer sugestivnim spletom stihova, nota i emocija.

Bila je to sugestivna, dojmljiva simbioza stihova, glazbe, naizmjeničnog čitanja, gdje su predstavljene raznolike teme koje su kroz godine poetski bilježili Govedić i Kišević. Govedić nas je podsjetila kako se zaboravljamo odmoriti, a jednu je pjesmu posvetila (relativno) nepoznatom voću, kumkvatu. Nakon te pjesme, veli, javljaju joj se ljudi koji fotografiraju taj plod i šalju joj fotografije. Kišević je imao i pjesmu posvećenu Branku Fučiću, a i neke stihove nastale početkom pandemije koronavirusa upravo u Puli.

Nataša Govedić bavi se pisanjem kao književnica, kritičarka, teatrologinja i edukatorica. Članica je Hrvatskog društva pisaca i PEN-a. Doktorirala je komparativnu književnost i teatrologiju na Filozofskom fakultetu u Zagrebu. Stalna je kazališna kritičarka Novog lista. Enes Kišević je isto tako rado viđeni gost u Puli, prijatelj PUF-a i Branka Sušca od samih početaka manifestacije. Diplomirao je na Akademiji kazališne i filmske umjetnosti u Zagrebu, a glumačku karijeru započeo je u Narodnom pozorištu Bosanske krajine u Banjoj Luci. Igrao je u više kazališnih, filmskih i televizijskih drama i dobitnik je značajnih književnih nagrada. Kiševićeve pjesme su prevedene na mnoge jezike te autor je dvadesetak knjiga poezije. Nazočne je u ime domaćina pozdravila Angelina Tomić.

Napisala Vanesa Begić, snimio Asim Čabaravdić

Pula 25.11 Dan državnosti Bosne i Hercegovine

Dan državnosti BiH, prilika da se Bošnjakinje i Bošnjaci prisjete svojih korijena i predaka, te da za rođendan zažele sve najbolje matičnoj državi

Dan državnosti BiH obilježava se 25. studenoga/novembra, a Vijeće bošnjačke nacionalne manjine Istarske županije tim je povodom zajedno s Nacionalnom koordinacijom Bošnjaci u RH te saborskim zastupnikom Arminom Hodžićem organiziralo 23.11.2025. prigodnu svečanost i program u pulscom hotelu Park Plaza Histria. U kulturno-umjetničkom programu sudjelovali su KUD Đulistan, BKUD Vodnjan i Folklorna skupina Buzetski biseri, te poznati bosanskohercegovački pjevači Nihad Alibegović i Emina Kovać.

Na samom početku manifestacije prisutnima se prvi obratio Bermin Meškić, predsjednik Nacionalne koordinacije Bošnjaka u RH.

- Veliko nam je zadovoljstvo predstaviti ovakvu manifestaciju u Istri koja je pokazala i dokazala da je centar multikulturalnosti kojom se mi, kao Bošnjaci u Hrvatskoj zaista ponosimo. Ja, kao predsjednik Nacionalne koordinacije Bošnjaka u Republici Hrvatskoj sam počašćen i zadovoljstvo mi je da imamo ovakvu jednu večer. Sve se to događa povodom Dana državnosti Bosne i Hercegovine koju mi Bošnjaci u Hrvatskoj volimo, osjećamo kao svojom i sretni smo kada BiH postiže uspjehe, a isto tako smo jako tužni kada BiH ide loše, naravno govorim to zbog njezine situacije i ustavne arhitekture te Daytonskog mirovnog sporazuma koji je zaustavio rat, ali nije donio pravedni mir, izjavio je predsjednik Nacionalne koordinacije Bošnjaka u RH, Bermin Meškić istaknuvši kako je upravo ovaj događaj, Dan državnosti, prilika da se Bošnjakinje i Bošnjaci prisjete svojih korijena i predaka te da za rođendan zažele sve najbolje matičnoj državi.

Manifestaciju kojom se slavi Dan državnosti Bosne i Hercegovine uvećao je svojim dolaskom i istarski župan koji je pozdravio u ime Istarske županije sve Bošnjakinje i Bošnjake.

Želim se prije svega zahvaliti na svemu onome što činite kako bi naša Istra bila to što je - lijepa, pitoma, otvorena te u odnosu na druge poprilično razvijena. Vaša je nacionalna zajednica utkana u sve pore našeg društva te nema niti jednog segmenta naše društvene zajednice gdje vas nema.

Svi ste vi svojim radom, ophođenjem te kulturom učinili našu Istru još ljepšom i bogatijom. I zato vam iskreno hvala, obratio se Bošnjakinjama i Bošnjacima istarski župan Boris Miletić te dodao kako se u Istri prije svega ljude gleda u oči te se oni ne dijele po bilo kojem opredjeljenju - gleda se u ljude kao u ljude.

Okupljenima u prepunoj dvorani hotela Park Plaza Histria obratio se predsjednik Vijeća bošnjačke nacionalne manjine Istarske županije, Muhamed Muratagić.

- Ja sam presretan što mogu danas ovdje, na ovom divnom mjestu, na ovom predivnom poluotoku zajedno s našim partnerima, s Bošnjakinjama i Bošnjacima te sa saborskim zastupnikom Arminom Hodžićem obilježiti najbitniji dan Bosne i Hercegovine, Dan državnosti BiH. Nema ništa ljepše kada obilježavate dan svoje matične domovine među stvarnim i istinitim prijateljima. Istra je mjesto u kojem se podudaraju različitosti – svi smo tu na istom mjestu. Različitost je u Istri bogatstvo, a ne nedostatak. I zato, dragi moji Bošnjakinje i Bošnjaci svojim doprinosom čuvajte i njegujte svoje običaje, kulturu i vjeru te poštujujte identitet sredine u kojoj radite, živite i djelujete. Hvala našoj domovini, Republici Hrvatskoj, što nam je omogućila da sve manjine imaju prava u našoj državi.

Središnja je to manifestacija obilježavanja državnosti Bosne i Hercegovine u Istarskoj županiji te jednog od najbitnijih datuma u povijesti BiH. Naime, upravo je tog značajnog 25. studenog 1943. godine održano prvo zasjedanje ZAVNOBIH-a (Zemaljsko antifašističko vijeće narodnog oslobođenja Bosne i Hercegovine) u Mrkonjić Gradu te prije 82 godine donesena odluka o obnovi državnosti BiH. Tako je Bosna i Hercegovina definirana kao jedna od šest ravnopravnih republika u tadašnjoj Jugoslaviji.

Tijekom manifestacije predsjednik Vijeća bošnjačke nacionalne manjine u gradu Labinu Esad Spahić dodijelio je u ime Vijeća priznanje saborskom zastupniku Arminu Hodžiću za izuzetan doprinos Bošnjacima Istre i cijele Hrvatske.

- U četvrtak smo u Zagrebu otvorili 17. po redu dane bosanskohercegovačke kulture koji se održavaju u čast obilježavanja Dana državnosti Bosne i Hercegovine. Dakle, započeli smo s programom u Zagrebu emitiranjem filma „Testament“ koji je trenutno hit u kinima, ne samo u regiji, već i u svijetu. Jučer smo bili u Gunji, danas smo u Puli, sutra u Opatiji, a sve ćemo završiti u Zagrebu velikim koncertom

Enesa Begovića u utorak, na sami Dan državnosti - 25. studenoga. Ova manifestacija je važna jer smo ju uspjeli nakon dugi niz godina iznijeti izvan granica grada Zagreba i započeli ju obilježavati diljem Hrvatske. Važno nam je da ovaj kulturni sadržaj prenosimo u sve naše sredine gdje živi veći broj bošnjačke zajednice i populacije, rekao je saborski zastupnik, Armin Hodžić.

- Govoreći o položaju Bošnjaka u Hrvatskoj smatram da dijelimo sve iste brige s drugim sugrađanima, bez obzira na nacionalnost. Mi smo druga po brojnosti nacionalna manjina nakon srpske, ovdje u Hrvatskoj. Od mog ulaza u Hrvatski sabor prošlo je nešto više od godinu dana te smo napravili

određene pomake poput kupovine kulturnog centra u Labinu te za iduću godinu pripremamo i kupovinu kulturnog centra upravo ovdje, u Puli gdje živi najbrojnija zajednica Bošnjaka. Prema tome, nastavljamo jedan infrastrukturni rast i razvoj koji je veoma bitan jer je on temelj i okvir unutar kojeg mogu rasti novi kadrovi, ljudi mogu napredovati i afirmirati svoj kulturni nacionalni identitet, zaključio je Hodžić.

Svečanost je zaključena izvrsnim nastupom poznatih bosanskohercegovačkih pjevača/ca Esmе Kovač i Nihada Alibegovića.

Bošnjačke zajednice podstiču saradnju Crne Gore i Hrvatske

Predsjednik Bošnjačkog vijeća u Crnoj Gori Suljo Mustafić, susreo se u Splitu s predsjednikom Sabora bošnjačkih asocijacija Republike Hrvatske Kadrom Kulašinom i Edinom Nurkićem predsjednikom Vijeća bošnjačke nacionalne manjine grada Splita. Razgovarali su o jačanju institucionalne saradnje u kulturnoj sferi i zajedničkim projektima, kao i o aktivnostima koji je mogu unaprijediti.

Tijekom posjete u splitskom Uredu, Mustafić se upoznao s radom Vijeća bošnjačke nacionalne manjine u Splitsko – dalmatinskoj županiji. Naglašeno je da bošnjačke zajednice u RH i Crnoj Gori predstavljaju snažnu sponu između dvije države koja doprinosi ukupnim odnosima. Pripadnici bošnjačkog naroda daju potporu društvenim procesima, multietničkoj stabilnosti i demokratskom razvoju obje države, podvučeno je u saopštenju, te istaknuta potreba snaženja saradnje oko zajedničkih pitanja očuvanja identiteta u okviru regionalnog Matičnog društva bošnjačkih vijeća koje je uspostavljeno sa ciljem bolje koordinacije oko zajedničkih ciljeva očuvanja kulture i identiteta u državama regiona.

(Foto: BVCG)

Pula 31. Sanjam knjige u Istri 2025.

U 32. izdanje sajam će uploviti s temom „La vita é bella“ (Život je lijep)

Magdalena Vodopija, direktorica Sa(n)jam knjige u Istri – Sajam je bio kako smo željeli, čak i više od toga, više sam nego zadovoljna kako je sve proteklo. Istina, i pripremali smo se jako, žestoko smo se pripremali, ali uvijek čovjek ima neki osjećaj nesigurnosti kada krene otvorenje, no prvi dan sajma i dani iza njega prošli su iznad očekivanja. Ljubitelji knjige imali su priliku pratiti 97 programa s više od stotinu sudionika. Sajam je ove godine posvećen velikom dizajneru i majstoru fotografije Alfiju Klariću, koji nas je nedavno napustio. U fokusu sajma bila je tema ‘Nemiri’ i to kroz literaturu, publicistiku, esejistiku, likovnost i film. Gosti ovogodišnjeg Sajma na oko 100 programa promišljali su nemir trenutka, odnosno intimni nemir i nemir svijeta, dok su ove godine glavno izvorište svih festivalskih događanja bili - umjetnički nemiri, istaknula je direktorica Magdalena Vodopija i zahvalila se publici koja je svih deset dana nosila Sajam i bila njegova najveća snaga. Najavila je da će Sajam u svoje novo 32. izdanje 2026. godine uploviti s temom „La vita é bella“ (život je lijep).

Tijekom deset dana trajanja 31. Sajma u pulskom Domu hrvatskih branitelja zabilježeno je 50 tisuća posjeta, a u prodajnom dijelu u ponudi je bilo 35 tisuća naslova 300-tinjak nakladnika iz Hrvatske i inozemstva.

Helena Vodopija, Odnosi s javnošću, ističe da su i ove godine (od 28. studenog/novembra do 7. prosinca/decembra) trajali odjeci prošlogodišnjeg velikog slavlja 30. godišnjice sajma. Na ovogodišnjem 31. izdanju posjetitelji su mogli vidjeti veliku izložbu Mauricija Ferlina s nazivom koji podsjeća na njegovu poetiku, zabavnu i zaigranu, a to je SANJAM NA OKO ili SAJAM NA OKO 95. – 2025., posvećena vizualnoj povijesti sajma, a u program je bio uvršten i poetsko-dokumentarni film SNOVI OD PAPIRA, redatelja Borisa Mljkovića, koji pruža duboki uvid u povijest, izazove i značaj Sajma knjiga u Puli.

Svečano obilježen Dan državnosti BiH: Ona je domovina njenih naroda i građana

U Domu Hrvatske vojske u Splitu je prigodnim druženjem, u organizaciji udruga bošnjačke nacionalne manjine obilježen Dan državnosti Bosne i Hercegovine

Predsjednik Sabora Bošnjačkih udruga u Hrvatskoj Kadro Kulašin je istaknuo kako je na Prvom zasjedanju ZAVNOBiH-a 25. studenoga/novembra 1943. godine u Mrkonjić Gradu, potvrđena državnost Bosne i Hercegovine i donesena ključna odluka da BiH nije ni hrvatska, ni srpska, ni muslimanska, nego i hrvatska, i srpska, i muslimanska – zajednička domovina svih njenih naroda i građana”.

Te povijesne riječi, dodao je Kulašin, nisu bile samo politička izjava, nego vizija države utemeljene na ravnopravnosti, zajedništvu i poštivanju različitosti. To su vrednote koje i danas predstavljaju putokaz za društvo koje težimo graditi – zemlju gdje svatko ima svoje mjesto, gdje se različitosti ne doživljavaju kao prijetnja, već kao bogatstvo, rekao je.

-Na nama je da negujemo vrijednosti koje su utisnute u temelje državnosti i da činimo sve kako bi Bosna i Hercegovina bila uspješna, stabilna i pravedna država svih njenih građana, istaknuo je. Osvrćući se na stanje u Hrvatskoj, Kulašin je podvukao kako je bošnjačka nacionalna manjina konstruktivni dio društva.

-Želimo biti konstruktivni dio društva u Hrvatskoj, poručio je Kadro Kulašin.

Damir Gabrić, izaslanik splitsko-dalmatinskog župana Blaženka Bobana, rekao je kako se u županiji njeguje politika suradnje s nacionalnim manjina.

-Nastavit ćemo voditi politiku suradnje s nacionalnim manjinama, kazao je Damir Gabrić

OPATIJA Dani bosansko-hercegovačke kulture uz Armina Muzaferiju

Nakon uvodnog pozdravljanja predstavnika bošnjačkih asocijacija Primorsko-goranske županije koji su pored Vijeća bošnjačke nacionalne manjine Grada Zagreba i Nacionalne koordinacije Bošnjaka u RH jedan od organizatora ovog programa uslijedilo je obraćanje Bermina Meškić u ime Nacionalne koordinacije Bošnjaka u Republici Hrvatskoj, te Alena Civića u ulozu domaćina odnosno Vijeća bošnjačke

nacionalne manjine Grada Rijeke, te saborskog zastupnika Armina Hodžića.

Pozdravljajući posjetitelje i Armina Mizaferiju Bermin Meškić, predsjednik Nacionalne koordinacije Bošnjaka u Hrvatskoj – Bošnjaci zajedno je rekao: -Poštovane dame i gospodo, čini mi posebnu čast, privilegiju i zadovoljstvo da vas danas mogu pozdraviti i poselamiti u svoje osobno ime i u ime Nacionalne koordinacije Bošnjaka u Republici Hrvatskoj. Koristim ovu priliku da vam ja od srca zaželim i čestitam nadolazeći Dan državnosti naše matične države BiH.

Kao što znamo u Mrkonjić Gradu 43. godine je obnovljena državnost Bosne i Hercegovine i potvrđene su njezine granice. I mi danas Bošnjaci u Hrvatskoj osjećamo te granice kao granice svoje kože. Bez obzira što mi ne živimo u BiH, što ne dijelimo sudbinu našeg naroda, mi ipak osjećamo i sreću i tugu što se događa u BiH. Veselimo se, sretni smo kada državi BiH ide dobro, a nažalost tužni smo i nesretni kada se događaju problemi. Nadam se da ćemo možda sljedeći dan državnosti ili onaj tamo za nekih 10 godina moći slaviti i biti nasmijani i uvjereni da je BiH ušla u EU i da je postala na kraju krajeva i demokratska i funkcionalna zemlja, onakva kako bi mi svakako željeli da je vidimo, zemlju sretnih ljudi. Što se tiče Bošnjaka i dalje smo zajedno, iako možda postoje ljudi i neke struje, koje su mislile da mi nećemo ostati u ovako stabilni i čvrsti dvije godine nakon izbora. Čestitam našem saborskom zastupniku koji izvrsno radi svoj posao. Mi s jednom malom skromnom podrškom pomažemo da taj put bude onako kako treba i slobodno mogu reći da je razdoblje Bošnjaka u RH, da ne budem skroman, možda i najbolje razdoblje u političkom smislu od kako je RH postala nezavisna država.

-U ime vijeća Bošnjačke nacionalne manjine grada Rijeke obratio se predsjednik Alen Civića.

-Posebno pozdravljam naše visoke uzvanike i vaše prisustvo daje posebnu težinu ovom događaju i pokazuje koliko je važna podrška i uvažavanje među zajednicama. Naše okupljanje u Opatiji, u prekrasnoj Primorsko-goranskoj županiji, više je od sjećanja. To je potvrda da kultura, tradicija i zajedništvo prevladava sve granice. Ovi dani podsjećaju nas na naše korijene, i na odgovornost da ih čuvamo i negujemo, te da doprinosimo sredini u kojoj živimo.

Saborski zastupnik Armin Hodžić je poručio slijedeće:

-Dragi prijatelji, poštovani uvaženi gosti, pozdravljam vas redom i čašču kako vas je pozdravio naš dragi Tarik. Drago mi je što sam večeras ovdje sa vama. U sklopu 17. po redu dana bosansko-hercegovačke kulture koji evo svoj dašak donose ovdje u Primorsko-goransku županiju i u Opatiju koja je uz postojeće kongresne kapacitete domaćin večerašnjeg našeg druženja i koncerta.

Neću dužiti, ukratko želim se zahvaliti svima koji su pripomogli da organiziramo još jedne dane bosansko-hercegovačke kulture. Tarik je već naveo pored vijeća Bošnjačke nacionalne manjine grada Zagreba, tu je još i naša nacionalna koordinacija Bošnjaci zajedno, te Tika koja nam pomaže da ovaj projekt upriličimo izvan grada Zagreba. Započeli smo ovaj program u četvrtak u Zagrebu emitiranjem filma Testament, nastavili smo ga u petak u Gunji. Jučer smo bili kod naših prijatelja u Istarskoj županiji u Puli, danas smo ovdje kod vas u Primorsko-goranskoj županiji. Koristim se prigodom da pozdravim ovdje predsjednika vijeća Bošnjačke nacionalne manjine Istarske županije Muhameda Muratagića i njegove suradnike i prijatelje koji su večeras ovdje sa nama. Danas smo ovdje, dok se u utorak opet vraćamo na početnu točku u Zagreb gdje ćemo velikim koncertom Enesa Begovića zatvoriti 17. po redu dane bosansko-hercegovačke kulture i početi se pripremati da budemo punoljetni i da ako Bog da dogodine imamo i 18. po redu dane za koje vjerujem da će svojim obujmom, kapacitetom i sadržajem nadograditi sve ono što smo imali do sada, a to zasigurno neće biti lako. Drago mi je što nastojimo držati taj jedan kontinuitet naših viđanja, što nastojimo sve sadržaje jednako disperzirati u cijeloj RH. Često sam prije čuo kritike da se ovakve vrste događaja organiziraju samo u Zagrebu ili oko Zagreba. Evo mi doista kroz protekle godine nastojimo da ovakve sadržaje prezentiramo i u drugim sredinama gdje živi veći broj Bošnjaka i gdje postoji interes za održavanjem ovakvih događaja. Isto tako zahvaljujem se i svom prijatelju, bratu a i imenjaku Arminu Muzaferiji koji je večeras ovdje sa vama i sa nama i njegovoj ekipi koja je evo došla danas iz Nizozemske, već sutra ide put Sarajeva, ima dalje nastupe. Hvala im što će nas večeras počastiti onim što je trenutno možda i među sigurno najboljim izvedbama da se prisjećamo bosansko-hercegovačke kulture i umjetnosti. Nadam se da ćemo to cijeniti, a na kraju želim vam sretan Dan državnosti naše voljene Bosne i Hercegovine, rekao je zastupnik Armin Hodžić. U nastavku je uslijedio dugo očekivani koncert Armina Muzaferije. Moderator programa bio je Tarik Hajdarević.

ZAGREB DAN DRŽAVNOSTI BiH S MANIFESTACIJOM „DANI BOSANSKOHERCEGOVAČKE KULTURE“

U povodu obilježavanja Dana državnosti BiH Vijeće bošnjačke nacionalne manjine Grada Zagreba i Udruga Kreativna de Kultura organizirali su manifestaciju „Dani bosanskohercegovačke kulture“. Na svečanom otvorenju bili su izaslanik predsjednika Gradske skupštine Grada Zagreba Mateja Mišića, zastupnik Srđan Subotić, saborski zastupnik i predsjednik Vijeća bošnjačke nacionalne manjine Grada Zagreba Armin Hodžić te drugi uzvanici.

Ova manifestacija, koja se održava već sedamnaest godina, postala je važno mjesto susreta i razmjene kulturnih iskustava, kako za bosanskohercegovačku zajednicu u Zagrebu, tako i za sve ljubitelje umjetnosti i kulture. Tijekom održavanja posjetitelji su imali priliku uživati u bogatom programu koji obuhvaća igrane, dokumentarne i animirane filmove, ali i scenske izvedbe, likovnu umjetnost i glazbene nastupe. Cilj je promicanje bogate bosanskohercegovačke kulturne baštine, poticanje dijaloga među umjetnicima i zajednicama te predstavljanje aktualnih kulturnih postignuća iz Bosne i Hercegovine.

Na otvorenju manifestacije prikazan je film „Testament“, duhovita i emotivna priča smještena u bosansko selo i industrijsku Zenicu početkom devedesetih, koja prikazuje važnost testamenta i posljedice njegova nepostojanja u lokalnoj kulturi. Prikazujući živote običnih ljudi, film donosi niz malih sukoba i nesporazuma oko imovine, tradicije i međuljudskih odnosa, gdje se stari običaji sudaraju sa stvarnošću punom ljudskih slabosti.

Komedija se bavi ozbiljnom temom na duhovit način, a neke od uloga ostvarili su Zlatan Školjić, Nusmir Muharemović, Iva Filipović, Faketa Salihbegović Avdagić, Irfan Kasumović, Adem Smailhodžić, Mugdim Avdagić, Josip Pejaković, Mirza Mušija, Izudin Bajrović, Emrah Halilović, Emir Hadžihafizbegović i drugi umjetnici. Na svečanom otvorenju održanom ovog četvrtka bili su i redatelj filma Mirza Begović te producenti Ajdin Hasanić i Nevres Softić.

RATNI TURISTI Otvorena istraga u Italiji: Potraga za “ratnim turistima” koji su iz Trsta putovali za Sarajevo kako bi ubijali civile

Skupina bogatih Talijana putovala je u BiH i plaćala “velike” iznose srpskoj vojsci kako bi sudjelovala u opsadi Sarajeva i pucala “iz zabave” na građane bosanske prijestolnice tijekom rata, javlja talijanska novinska agencija ANSA.

Kako bi se identificiralo ove “ratne turiste” u Milanu, otvorena je istraga o sudjelovanju u masakru više od 11 tisuća ljudi između 1993. i 1995. godine, kako su danas izvijestili Il Giorno i La Repubblica.

Spis – o kojem je list Il Giornale već pisao u srpnju/julu – otvorio je tužitelj Alessandro Gobbis, a riječ je o optužbama za ubojstva s predumišljajem otežanim okrutnošću i niskim motivima.

Optužnica je podignuta protiv nepoznatih osoba, a proizlazi iz tužbe novinara i pisca Ezia Gavazzenija, u suradnji s dva odvjetnika i bivšim sucem Guidom Salvinijem.

Prema prikupljenim svjedočanstvima, iz cijele sjeverne Italije ovi “vikend snajperisti”, uglavnom ekstremno desničarski orijentirani građani i strastveni ljubitelji oružja, okupili su se u Trstu, a zatim su odvedeni u brda oko Sarajeva gdje su mogli pucati na stanovništvo opkoljenog grada nakon što su platili određenu sumu miliciji bosanskih Srba Radovana Karadžića.

U spisu se nalazi i izvještaj o ovim “bogatim strancima koji vole nehumane poduhvate” koji je Javnom tužilaštvu u Milanu uputila bivša gradonačelnica Sarajeva Benjamina Karić.

-Ono što sam saznao, od izvora u Bosni i Hercegovini, je da je bosanska obavještajna služba krajem 1993. godine upozorila lokalno sjedište talijanske vojne tajne službe SISMI na najmanje petoricu Talijana koji su bili u brdima oko Sarajeva, a tamo su stigli s pratnjom kako bi pucali na civile”.

To se može pročitati u tužbi koju je podnio pisac Ezio Gavazzeni navevši Jano tužiteljstvo u Milanu da otvori istragu zbog višestrukih ubojstava izvršenih iz niskih pobuda i s velikom okrutnošću koje su provodili tzv. “vikend snajperisti”, odnosno ljudi koji su platili da odu u BiH kako bi ubijali – čak i žene i djecu, tijekom opsade Sarajeva od strane bosanskih Srba, između '92. i '96. godine.

“Moj izvor”, objašnjava pisac uz pomoć odvjetnika Nicole

Brigide i Guida Salvinija, “bio je pripadnik bosanske obavještajne službe” i u tužbi je naveden imenom i prezimenom. Gavazzeni izvještava o razmjeni e-mailova iz studenog 2024. s “izvorom” koji je napisao: “Za fenomen sam saznao krajem 1993. iz dokumenata Vojne službe sigurnosti BiH o ispitivanju zarobljenog srpskog dobrovoljca, koji se došao boriti na stranu Srba u Bosni i Hercegovini.

Svjedočio je da je s njim iz Beograda u Bosnu i Hercegovinu putovalo pet stranaca (najmanje trojica su bili Talijani, a jedan je rekao da je iz Milana).

U to vrijeme, bivši bosanski agent je rekao: “Radio sam u vojnoj obavještajnoj službi Armije BiH. Podijelili smo informaciju sa službenicima sjedišta talijanskog SISMI-ja u Sarajevu jer je bilo naznaka da turističke grupe snajperista/lovaca napuštaju Trst.”

Na 17 stranica tužbe pisac navodi da je “na svjedočenju rečeno da je među njima bilo Talijana: muškarac iz Torina, drugi iz Milana i treći iz Trsta”.

“Jedan od talijanskih snajperista identificiranih u brdima iznad Sarajeva 1993. godine, o kojem je obaviješten SISMI, bio je muškarac iz Milana – vlasnik privatne klinike za estetsku medicinu.”

Za sada se u spisima istrage nalaze samo dokumenti koje je predstavio podnositelj tužbe 28. siječnja, a u narednim tjednima tužitelj Alessandro Gobbis, s karabinjerima će morati provesti provjere, ako ništa drugo, ispitujući ljude koje spominje pisac Gavazzeni.

Za sada, objašnjava pisac, “to su samo dojave”, ali navodno su “postojale razne tarife za ova ubojstva: ubojstvo djeteta je koštalo više od ubojstva muškaraca (ubojstvo je bilo bolje plaćeno ako su bili u uniformama i naoružani), zatim su nešto manje bile tarife za ubojstvo žena, a starije osobe mogli su ubijati besplatno”. Pisac Gavazzeni se također poziva na dokumentarni film “Sarajevo Safari” iz 2022. godine i pojašnjava da mu je “redatelj Miran Županić dao lozinke za pristup gledanju filma na web stranici Al Jazeera i može ih dostaviti sucu kada ih zatraži”. U filmu se pojavljuje i jedan “anonimni” svjedok. “Neki izvori govore o Amerikancima, Kanađanima i Rusima, ali i o Talijanima, koji su bili spremni platiti da se igraju rata”, kaže Gavazzeni.

11. SUSRET BOŠNJAKA JUGOISTOČNE EUROPE NADMAŠIO SVA OČEKIVANJA

Posjetitelji uživali u bosanskohercegovačkom blagu folkloru i sevdalinki

Bošnjaci su narod dijaloga, razumijevanja i pomirenja

U Domu hrvatskih branitelja 15. studenog/novembra 2025. godine održan je 11-ti po redu, Susret Bošnjaka jugoistočne Europe. Ovu tradicionalnu manifestaciju od 14. do 16. studenog/novembra 2025. organizirala je Bošnjačka nacionalna zajednica Pule i Istarske županije u suradnji s Vijećem Bošnjačke nacionalne manjine grada Pule, a uz potporu Savjeta za nacionalne manjine RH, Istarske županije i Grada Pule, te donatora i sponzora. U sklopu Susreta organiziran je panel posvećen položaju Bošnjakinja u regiji i dijaspori.

Intoniranjem himni Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine započeo je program u pulskom Domu hrvatskih branitelja, a s obzirom da su ove godine BiH i šira regija, izgubili dva velika umjetnika, JOSIPA PEJAKOVIĆA I HALIDA BEŠLIĆA, u znak sjećanja na ova dva velikana odana im je počast minutom šutnje.

Djeca Azra i Tarik Bačinović, Lejla i Nejla Bošnjaković, Almir Kruško i Ena Hasanbašić, recitirali su pjesme o domovini uz pratnju na harmonici Redžepa Raimović.

U prepunoj dvorani uz posjetitelje bilo je uzvanika iz više zemalja, predstavnika bošnjačkih organizacija, lokalnih samouprava i institucija iz Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore, Njemačke i Nizozemske. Među više njih bili su Nihad Kestendžić, savjetnik i član Kabineta ministra vanjskih poslova BiH, Edin Hadžihafizbegović, savjetnik u kabinetu ministarstva vanjskih poslova BiH, zamjenica župana Istarske županije Jessica Aquavita, zamjenik pulskog gradonačelnika Vito Paoletić, izaslanik Tibora Varge, predsjednika Savjeta za nacionalne manjine Republike Hrvatske, član Savjeta Ishak Hodžić, predsjednik Udruge Bošnjaka branitelja Domovinskog rata RH Omer Alibašić, Fadil Zejnelagić, direktor Direktorata za međunarodnu suradnju Ministarstva dijaspore Crne Gore, Džemil Divanefendić, načelnik gradske uprave Novog Pazara, predstavnici Strateške bošnjačke organizacije za razvoj i suradnju predsjednik Amir Jatić iz Nizozemske i Edita Turković, potpredsjednica i ujedno vijećnica Općine Ilidža u BiH, predstavnik bošnjačke dijaspore iz Hannovera u BiH Fadil Azemović, predsjednik Unije Bošnjaka u Njemačkoj

Miljhat Mitko Muslić, zamjenik predsjednika Vijeća Bošnjačke nacionalne manjine Istarske županije Ruzmir Bošnjaković, izaslanik predsjednika Sabora bošnjačkih asocijacija Hrvatske Denis Beganović, predsjednik Bošnjačke nacionalne zajednice Primorsko goranske županije Ermin Burzić, imam Omer ef. Omanović iz Medžlisa Islamske zajednice Pule, predsjednik Bošnjačke zajednice Labin Rasim Halilović, predsjednici Vijeća bošnjačke nacionalne manjine gradova, Kastav -Nafa Delimehić, Poreča - Džemal Saračević i Općine Viškovo Nura Kurtović, te ostali.

Obraćajući se kao izaslanik ministra vanjskih poslova Bosne i Hercegovine Elmedina Konaković, savjetnik i član Kabineta ministra vanjskih poslova BiH Nihad Kestendžić, zahvalio se na pozivu i dobrodošlici, te čestitao na organizaciji 11. Susreta Bošnjaka jugoistočne Europe.

-Kada govorimo o značaju bošnjačke dijaspore i naših zajednica u domovinskim zemljama, govorimo o jedinstvenoj vezi koja spaja prošlost, sadašnjost i budućnost našeg naroda. Ta veza nije samo emocionalna – ona je kulturna, ekonomska, duhovna i, prije svega, ljudska. Bošnjaci širom svijeta – od Europe do Amerike, od Australije do Bliskog istoka – dokazali su da se identitet mjeri srcem, vrijednostima i odgovornošću prema svom porijeklu ali i državama u kojima žive. Naša globalna zajednica danas predstavlja snagu koja povezuje narode i države, most koji prenosi najbolje iz matice u svijet, ali i najbolje iz svijeta u maticu.

Naše zajednice u domovinskim zemljama predstavljaju temelj našeg identiteta. One su čuvari jezika, vjere, kulture i običaja, ali istovremeno i važan integrativni faktor u svojim društvima.

Bošnjaci su narod dijaloga, razumijevanja i pomirenja. Gdje god žive, oni ne razdvajaju – oni povezuju. Oni su graditelji mostova, nosioci mira i saradnje, narod koji doprinosi zajedničkom dobru. Posebno mjesto u toj priči pripada mladima. Mladi Bošnjaci, kako u domovini tako i u domovinskim zemljama i dijaspori, danas sve više preuzimaju ulogu ambasadora zajedništva. U njihovim rukama je budućnost našeg naroda – budućnost koja počiva na obrazovanju, inovacijama i odgovornosti. Zato je naša zajednička misija da njegovamo tu vezu iz među domovine

i Bošnjaka van domovine, između starijih i mladih, između prošlosti koja nas uči i budućnost u koju zajedno gradimo. Samo tako ćemo očuvati ono što nas čini prepoznatljivima – našu vjeru u čovjeka, našu otvorenost prema drugima i naše dostojanstvo, poručio je Nihad Kestendžić, izaslanik ministra vanjskih poslova BiH.

Posjetitelje, izvođače programa i uzvanike 11. Susreta u ime predsjednika Savjeta za nacionalne manjine RH Tibora Varge srdačno je pozdravio njegov izaslanik član Savjeta Ishak Hodžić.

-Veoma mi je drago da sam ovdje s vama i da ste se odazvali u ovako velikom broju na ovom 11. Susretu Bošnjaka jugoistočne Europe. Prenosim vam srdačne pozdrave predsjednika Savjeta za nacionalne manjine RH Tibora Varge i raduje me prisustvo visokih uzvanika na ovoj tradicionalnoj manifestaciji. Želim izraziti veliku zahvalnost Almiri i njezinim suradnicima na uzornom organiziranju 11. Susreta, a za naredne vjerujem da će sadržajno biti još bogatiji i zanimljiviji. Uživajmo u ovom lijepom i zanimljivom programu, poručio je Hodžić.

Čestitku na uzornoj organizaciji 11. Susreta uputila je zamjenica župana Istarske županije Jessica Aquavita.

-Meni je posebna čast i zadovoljstvo biti s vama i da vas mogu pozdraviti u ime istarskog župana Borisa Miletića, i naravno i u svoje osobno ime. Neću ovom prigodom govoriti koliko je naša Istra posebna, koliko je Istra multikulturalna regija i koliko se ponosimo našim kulturnim mozaikom, te koliko je naša Županija posebna i jedina u RH koja ima Upravno odbor koji se bavi pitanjima nacionalnih manjina. Mi se stalno trudimo biti podrška udrugama svih nacionalnih manjina. Istra je županija u kojoj se ljudi međusobno poštuju i vjerujem da su to osjetili i gosti 11. Susreta Bošnjaka jugoistočne Europe tijekom boravka u našem kraju, naglasila je Jessica Aquavita.

U veoma šarolikom programu posjetitelji su uživali u bosanskohercegovačkom blagu folkloru i sevdalinki, a izvođači su bili iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske i Slovenije: prof. bosanskog jezika Emina Kahrmanović s učenicama Ednom Avdić i Ernom Mujadžić, recitirale su omaž (poštovanje) preminulim kulturnim velikanima Josipu Pejakoviću i Halidu Bešliću, Dramsko - literarna sekcija BOSANSKI BEHAR izvela je igrokaz „Može i drugačije“ i pokazala kako svađa može završiti s prijateljstvom (sekcija djeluje u sastavu Bošnjačke nacionalne zajednice Pule i Istarske županije), Fadil Gračić, poznati interpretator sevdalinki, pjevao je „Rijeko Bosno i „Sa Gradačca bijele kule“, BKUD VODNJAN, predstavio se sa „Sarajevskim igrama“, iz Rijeke i Crikvenice nastupila dva zbora „Sevdalije“ i dječji zbor „Jadranski dragulji“ koji djeluju u Bošnjačkoj nacionalnoj zajednici primorsko goranske županije, nastupili su s pjesmama „Ali pamtim još“, „Gdje si da si moj golube“

i „Šećer Mujo“, gosti iz Tešnja KUD POBJEDA, predstavili su se s koreografijama „Tešnjaške igre“, „Svatovske igre“ i „Igre iz okoline Doboja“, koreograf KUD-a je Dr. Muhidin Aličehajić, solistica iz Ljubljane Vanda Alibegović predstavila se s pjesmama „Kraj tanana šadrvana“ i „Jutros mi je ruža procvjetala“, Slovensko kulturno društvo – zbor ENCIJAN, predsjednik kojeg je Branko Velimirović, a dirigentica Ana Balog, otpjevali su tri pjesme „Oj Triglav moj dom“, „Lepo je biti muzikant“ i „Ne klepeći nanulama“, pratnja na klaviru Ivan Nikola Jurić i na gitari Tomo Divić, KUD BOSNA Istarske županije nastupio je na svih 11 bošnjačkih susreta i predstavio se s koreografijom „Igre iz Sjeveroistočne Bosne“, iz Poreča je došao Amir Rešidović, svestrana osoba, veoma uspješni karatista - osvajač brojnih medalja, ali iskrena duša i nježan pjevač, imao je brojne zapažene nastupe, među njima i na bihačkom „31. Prvom internacionalnom festivalu ljubavi“ u junu/lipnju ove godine. Predstavio se s autorskim pjesmama „Bosanka me majka rodila“ i „Bosna i Hercegovine“.

Prema riječima predsjednice Bošnjačke nacionalne zajednice Pule i Istarske županije Almir Raimović, svi su Susreti pa i ovaj 11-ti po redu zamišljeni i koncipirani kao spoj kulture i tradicije Bošnjaka koji žive u dijaspori. Manifestacija je bila prilika i za susrete, razgovore i razmjenu iskustava iz suživota u različitim sredinama u kojima Bošnjakinje i Bošnjaci žive.

- Nesumnjivo je manifestacija ispunila očekivanja i slobodno se može ustvrditi da ih je nadmašila u duhu plemenitog bošnjaštva. Susret je omogućio i razgovore o uvijek aktualnoj temi kako se što bolje integrirati u društvo i postati ravnopravan član zajednice u kojoj živimo, a pri tome ne izgubiti svoj identitet. Želim se od srca zahvaliti svima koji su pružili potporu ovoj manifestaciji, a posebice mojim suradnicima/ma koji su izravno sudjelovali u organizaciji 11. SUSRETA BOŠNJAČKA JUGOISTOČNE EUROPE, kazala je Almira Raimović.

U sklopu 11. Susreta upriličena je i panel diskusija o temi BOŠNJAČKINJE U JAVNOM I DRUŠTVENOM ŽIVOTU REGIJE. Moderator je bila Emina Kahrmanović, prof. bosanskog jezika u Istarskoj županiji. U diskusiji su sudjelovale Edita Turković, vijećnica Općine Ilidža i potpredsjednica Strateške bošnjačke organizacije iz Sarajeva, Misala Zukorlić, savjetnica gradonačelnika grada Novi Pazar, Minela Omanović, mualima Medžlisa islamske zajednice Pula, Nafa Delimehić, predsjednica Vijeća bošnjačke nacionalne manjine grada Kastav, Denisa Curić, gradski vijećnik za obrazovanje, kulturu, sport i suradnju s civilnim sektorom Grada Novi Pazar, Naka Nikšić, koncertna pijanistica, izvanredni prof. Univerziteta u Beogradu, sukreatorica udžbenika za bosanski jezik u Srbiji

Kroz zanimljivi program vrlo uspješni voditelji bili su Dina Jorgić i Enis Omerović.

Zamjenica župana Jessica Acquavita upriličila prijem povodom 11. Susreta Bošnjaka jugoistočne Europe

U sjedištu Istarske županije zamjenica župana Jessica Acquavita upriličila je prijem za visoku delegaciju predstavnika bošnjačkih organizacija, lokalnih samouprava i institucija iz Bosne i Hercegovine, Srbije, Crne Gore, Njemačke i Nizozemske, koji sudjeluju na 11. Susretu Bošnjaka jugoistočne Europe.

Tom je prigodom zamjenica Acquavita istaknula dugogodišnju i blisku suradnju Županije sa svim nacionalnim manjinama prisutnima u Istri.

-Istra je mala županija koja broji oko 200 tisuća stanovnika, ali ima iznimno bogat multikulturalni identitet. Uz većinsko hrvatsko stanovništvo, tu su talijanska, srpska, romska, bošnjačka, albanska, mađarska, makedonska, slovenska i druge manjine, svaka s vlastitim vijećem ili predstavnikom, svaka aktivna i prisutna u našem javnom životu. Naša je politika jasna: stvaramo prostor u kojem manjine imaju potporu, resurse i vidljivost, bilo da se radi o kulturi, identitetu, jeziku ili manifestacijama. Posebno smo ponosni na Festival multikulturalnosti koji se već jedanaest godina organizira u svibnju i u kojem se sve naše zajednice predstavljaju široj javnosti. To je živi dokaz da različitosti nisu teret nego bogatstvo. Ne živimo jedni pored drugih, nego jedni s drugima, a Istra je danas primjer uspješne multikulturalne sredine, što je zasluga institucija i svih manjina, pa tako i bošnjačke zajednice koja ovdje živi, doprinosi i gradi ovaj prostor zajedno s nama. Zato mi je posebno drago što vas mogu primiti i radujem se daljnjoj suradnji“.

Okupljenima se obratio Nihad Kestendžić, savjetnik i član Kabineta ministra vanjskih poslova Bosne i Hercegovine, izrazivši zahvalnost na pozivu i istaknuvši kako je Istra posebna mikroregija u široj regiji, poznata po suživotu i otvorenosti, te dodao da se raduje druženju i razmjeni iskustava tijekom višednevnog programa.

Zatim se prisutnima obratio Fadil Zejnelagić, direktor Direktorata za međunarodnu suradnju Ministarstva dijaspore Crne Gore, naglasivši da je ovakvo okupljanje prava slika jedinstva Bošnjaka posvuda, te istaknuo da Ministarstvo intenzivno radi na jačanju povezanosti dijaspore i matičnih država te da ovakve manifestacije imaju iznimnu vrijednost upravo u sredinama s manjim brojem pripadnika dijaspore.

U ime Savjeta za nacionalne manjine RH govorio je njegov član Ishak Hodžić, koji je zahvalio domaćinima i naglasio važnost jedanaest godina kontinuiteta Susreta Bošnjaka jugoistočne Europe, istaknuvši kako ovakvi događaji doprinose jačanju veza između zajednica, država i institucija.

U ime Grada Novog Pazara obratio se Džemil Divanefendić, načelnik gradske uprave, naglasivši kako mu je ovo prvi posjet Istri te da Novi Pazar bilježi snažan demografski i infrastrukturni rast te se uspješno pozicionirao kao regionalni centar Republike Srbije. Izrazio je interes za uspostavu suradnje s Istarskom županijom i Gradom Pulom, posebno u područjima kulture, turizma, obrazovanja i zaštite kulturne baštine. Podsjetio je i da se na području Novog Pazara nalaze brojni spomenici pod zaštitom UNESCO-a, te istaknuo da je Istra primjer kako se baština kvalitetno čuva i prezentira. Zajedno s njim, prijemu su prisustvovali i ostali predstavnici Novog Pazara, savjetnica gradonačelnika Misala Zukorlić i gradska vijećnica Denisa Curić.

Na kraju prijema prisutnima se obratila Almira Raimović, predsjednica Vijeća bošnjačke nacionalne manjine Grada Pule i Bošnjačke nacionalne zajednice Pule i Istarske županije, naglasivši dugogodišnju potporu koju zajednica dobiva od Istarske županije i zahvalivši se županu Borisu Miletiću i zamjenici Jessici Acquaviti na kontinuiranoj prisutnosti i angažmanu, uključujući i sudjelovanje u Mimohodu sjećanja na žrtve genocida u Srebrenici. Podsjetila je da je manifestacija Susreta Bošnjaka jugoistočne Europe prepoznata i od Savjeta za nacionalne manjine RH te da iz godine u godinu dobiva sve snažniju institucionalnu podršku. Istaknula je i prošlogodišnje potpisivanje Memoranduma o suradnji s Kantonom Sarajevo, prvog takvog u Hrvatskoj.

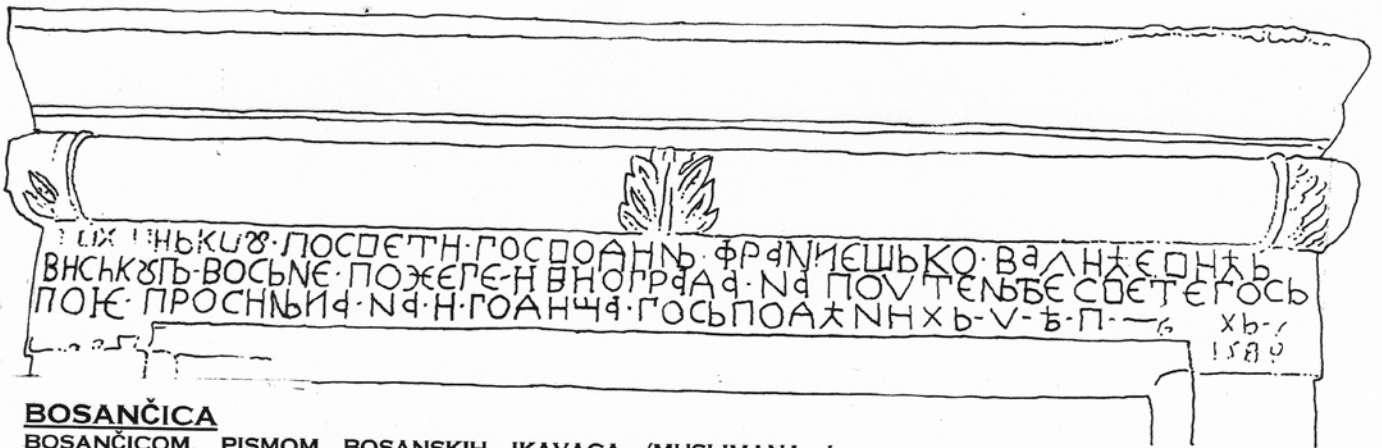
Na prijemu su sudjelovali i predstavnici Strateške bošnjačke organizacije za razvoj i suradnju predsjednik Amir Jatić iz Nizozemske, potpredsjednica Edita Turković ujedno i vijećnica Općine Ilidža u Bosni i Hercegovini i član nadzornog odbora Fadil Azemović, zatim predsjednik Unije bošnjačke dijaspore iz Hannovera u Njemačkoj Miljhat Mitko Muslić i predsjednik Udruge Bošnjaka branitelja Domovinskog rata Republike Hrvatske Omer Alibašić.

Za uzvanike 11. Susreta Bošnjaka jugoistočne Europe u pulskoj Komunalnoj palači upriličio je prijem gradonačelnik Peđa Grbin. Tijekom prijema razgovaralo se o jačanju suradnje među Bošnjacima u regiji, očuvanju kulturnog identiteta, jezika i tradicije te promoviranju Pule i Istre kao primjera uspješnog suživota i otvorenosti prema različitim kulturama. Gradonačelnik Peđa Grbin istaknuo je važnost međukulturalnog dijaloga i podrške lokalne zajednice ovakvim inicijativama.

Priredio i snimio Asim ČABARAVIDIĆ

BOSANČICA

BOSANČICOM, PISMOM BOSANSKIH IKAVACA (MUSLIMANA I KATOLIKA), ISPISAN JE NATPIS IZNAD ULAZA U FRANJEVAČKI SAMOSTAN U ZAOSTROGU.

MOSTAR

MOSTAR SVOJE IME DUGUJE MOSTARIMA, ČUVARIMA MOSTA KOJI SU OBITAVALI U UTVRĐAMA NA OBALI, A KOJE SU KASNIJE NADOGRAĐIVANE I I NAZVANE HALEBINOVKA I HERCEGUŠA.

M.Č. ČATIĆ

MUSA ČAZIM ČATIĆ (1878.-1915.), UTEMLJITELJ MODERNOG BOŠNJAČKOG PJEŠNIŠTVA, ZA ŽIVOTA JE OBJAVIO SAMO JEDNU KNJIGU PJEŠAMA I TO GODINU DANA PRIJE SMRTI.

BOSANSKA KRUPA

U JEDNOJ KAMENOJ PLOČI KRUPSKE UTVRDE IZNAD UNE, ZAPISANO JE DA JE UTVRDA 1783. GODINE, ZA VLADAVINE CARA ABDUL HAMID HANA, "OBNOVLJENA POPUT RUŽICE".

Javna tribina o BOSANSKOM JEZIKU KAO FAKTORU KULTURNE IDENTIFIKACIJE U BOSANSKOHERCEGOVAČKOM ISELJENŠTVU

Bosanski jezik osporavaju, a pisan je na pet različitih pisama

U organizaciji Vijeća Bošnjačke nacionalne manjine Istarske županije, a uz podršku Federalnog ministarstva raseljenih osoba i izbjeglica BiH, u sjedištu Vijeća 3.12.2025. održana je Javna tribina o bosanskom jeziku kao faktoru kulturne identifikacije u bosanskohercegovačkom iseljeništvu. Učesnici su bili direktor Instituta bosanskog jezika Univerziteta u Sarajevu dr. Jasmin Hodžić i dr. Alen Kalajdžija suradnik Instituta i i profesor na Fakultetu političkih nauka. Prije Pule tribina je održana u Buzetu (u hotelu Fontana, a nakon Pule upriličena je u Rijeci.

U Uvodnom dijelu Muratagić je podsjetio da je bosanski jezik kao izborni predmet već odavno u pojedinim istarskim školama. Prva ga je u Istri uvela buzetska OŠ "Vazmoslav Gržalja" 2018. godine i započela s nastavom bosanskog jezika i kulture kao izbornim predmetom po modelu C. Najprije je bila angažirana učiteljica Nura Kurtović iz Rijeke, a kasnije profesorica Emina Kahrmanović. Kao izborni predmet u Istri su ga uvele potom OŠ "Ivo Lola Ribar" Labin, OŠ Monte Zaro i Ekonomska škola u Puli. Učenici, mogu izučavati bosanski jezik, ali i književnost, povijest, geografiju, likovnu i glazbenu kulturu.

-Vijeće Bošnjačke nacionalne manjine Istarske županije pokrenulo je proces uvođenja ovog izbornog predmeta u suradnji sa županijskim Upravnim odjelom za obrazovanje, sport i tehničku kulturu, podsjetio je predsjednik Vijeća Muhamed Muratagić, dodavši da Istra zaslužuje pohvale, jer je ovo osma školska godina, kako se bosanski jezik izučava u Istarskoj županiji. Postoji zanimanje za uvođenjem bosanskog jezika kao izbornog predmeta po modelu C kod roditelja i djece, pripadnika bošnjačke manjine u osnovnim školama u Kršanu, Svetoj Nedjelji, Raši i Poreču, podvukao je Muratagić.

Institut jezika Univerziteta u Sarajevu osnovan je prije 50 godina sa zadaćom da naučni savjetnici istražuju jezik Bosne, odnosno bosanski jezik. Dr. Jasmin Hodžić se sudionicima tribine obratio stihovima Maka Dizdara "Zapis o zemlji",

kratkim epitafom (natpis na nadgrobnom spomeniku) bosanskohercegovačkog pjesnika Maka Dizdara, koji je živio i pisao u 20. stoljeću (Mehmedalija Mak Dizdar, rođen 17. listopada/oktobra 1917. Stolac, preminuo 14. srpnja/jula 1971. u Sarajevu).

Makovo pjesničko stvaralaštvo opisuje traganje za srednjovjekovnom kulturom i baštinom na području Bosne i Hercegovine.

Pitao jednom tako jednoga vrli pitac neki:

A tko je ta šta je ta da prostiš

Gdje li je ta

Odakle je

Kuda je

Ta

Bosna

Rekti.

A zapitani odgovor njemu hitan tad dade:

Bosna da prostiš jedna zemlja imade

I posna

I bosa da prostiš

I hladna i gladna

I k tomu još

Da prostiš

Prkosna

Od

Sna.

Hodžić je doktor humanističkih nauka iz područja lingvistike. Objavio je četiri knjige iz oblasti lingvističke bosnistike, od kojih je jedna koautorska. Najviše se bavi sociolingvistikom, akcentologijom i sintaksom. Objavo je i autorsku knjigu priča iz ratnog djetinjstva Telegrami za Angela Palmerasa. Piše i kolumne, izvještaje i polemike. Živi i radi u Sarajevu.

- Zahvalan sam hrvatskoj državi prije svega, a onda hrvatskom političkom sistemu, koji god da je, ako odobrava prava našem narodu i našem jeziku i ako daje utočište pripadnicima bošnjačke manjine. Ne smije se zaboraviti da je Hrvatska davala utočište mnogim izbjeglicama tijekom rata. Moramo biti zahvalni ovoj državi što baštini demokratski princip ljudskih sloboda i prava, kazao je dr. Jasmin Hodžić, te istaknuo da se bosanski jezik učio u Zagrebu 1993. godine, u zagrebačkoj Medresi (Islamska gimnazija dr. Ahmeda Smajlovića), a dokaz tome je kolega Kalajdžija, koji je zagrebački đak, dok se istovremeno u Hodžićevom Stolcu učio hrvatski!

Suradnik i profesor na Fakultetu političkih nauka dr. Alen Kalajdžija založio se da treba raditi na razvoju svijesti o vlastitosti što ne podrazumijeva da će ugrožavati drugog, niti podrazumijeva da će samog sebe na neki način posebno istaknuti.

- Konkretno u ovom slučaju Republika Hrvatska daje Bošnjacima pravo, mogućnost i slobodu da budu to što jesu, da budu građani ove države, a da istovremeno čuvaju svijest o svojoj etničkoj pripadnosti i porijeklu iz Bosne. Mislim da bi bila grehota da se jedan takav benefit koji se pruža ne iskoristi. Na kraju krajeva svi smo mi odgovorni na svoj način koliko ćemo sačuvati svoj vlastiti identitet. Identitet se čuva i kroz jezik, poručio je Kalajdžija.

Tijekom boravka u Puli, ugledni su predstavnici Instituta za jezik Univerziteta u Sarajevu, direktor Instituta dr. Jasmin Hodžić i naučni savjetnik za Historiju jezika dr. Alen Kalajdžija posjetili OŠ Monte Zaro Pula na nastavi bosanskog jezika i kulture po Modelu C. Tom prigodom direktor Hodžić uručio je stručne knjige o jeziku učiteljici Emini Kahrmanović i učenicima pulskih škola koji pohađaju bosanski jezik i kulturu pri OŠ Monte Zaro. Dr Alen Kalajdžija održao je izvrsno predavanje o šarolikosti bosanskoga jezika s porukom bosanski jezik osporavaju, a pisan je na pet različitih pisama.

Bosanski jezik

Bosanski jezik pripada zapadnoj podskupini srednjojužnoslavenskog jezičkog sistema (u kojem su bosanski, crnogorski, hrvatski i srpski jezik), kao dijelu južnoslavenske jezičke skupine koja pripada široj slavenskoj jezičkoj porodici u okrilju indoevropske jezičke zajednice. Indoevropska jezička zajednica globalno je najveća jezička porodica u koju, pored slavenske, spadaju i indijska, iranska, germanska, romanska, keltska, ali i neke druge.

Dijalekatska baza bosanskog jezika od najstarijih vremena, otkako se počinju bilježiti tekstovi, pripada zapadnom i južnom štokavskom idiomu, koji se sve vrijeme razvoja bosanskog jezika međusobno prepliću i utječu na karakter jezičkih osobina koji će ostati konstanta ovog jezika, ne samo

do vremena početaka standardizacije, već i kasnije, posebno u sferi narodnih govora. Općeprihvaćeno je mišljenje da je bosanskohercegovački dijalekatski prostor jezički najujednačeniji i jako blizak standardu.

Pouzdan najstariji srednjojužnoslavenski štokavski pisani tekst na narodnom jeziku specičnom bosanskom ćirilicom diplomatičkoga tipa jeste Povelja Kulina bana, napisana 29. augusta 1189. godine, u kojem su zabilježeni specični ortografski, paleografski i jezički relikti starobosanskoga jezičkog karaktera. Zbog toga se navedeni datum uzima kao Dan bosanske pismenosti u znak sjećanja na ovaj značajan kulturno-historijski spomenik.

Jedan od najstarijih štokavskih leksikografskih spomenika u kojem je eksplicitno navedeno ime jednog južno-slavenskog jezika kao što je bosanski jeste dvojezični tursko-bosanski / bosansko-turski rječnik Makbuli-arif (Potur-Šahidija) Muhameda Hevaija Uskuja iz 1631. godine, napisan u Istanbulu, u kojem je navedeno 567 bosanskih uglavnom općeupotrebnih ali i drugih leksema speciciranog značenja. Ovaj Rječnik ujedno je i umjetničko djelo koje svjedoči stabilnu bosansku kulturnu i književnojezičku fizionomiju. U historiji bosanskog jezika napisano je oko 150 rječnika.

Počeci standardizacije bosanskog jezika sežu u 1866. godinu, kada se osmanske vlasti opredjeljuju za fonetski pravopis koji se koristi u službenim vladinim izdanjima, poput časopisa Bosna štampanog u Vilajetskoj štampariji na bosanskom i turskom jeziku, ćirilicom i arebicom. Počeci standardizacije ujedno su bili dio strateškog djelovanja osmanskih vlasti u Bosni u sferi upotrebe bosanskog jezika, jer se već tada ovaj jezik službeno koristi i u školskom sistemu Bosanskog vilajeta (od Kosovske Mitrovice do Bihaća), o čemu svjedoče salname – službeni izvještaji vlade u Sarajevu.

Za vrijeme austrougarske uprave Bosnom i Hercegovinom, a na osnovu službenog odnosa vlasti spram reguliranja jezičkih pitanja, godine 1890. u Sarajevu je na latinici i ćirilici objavljena prva Gramatika bosanskoga jezika za srednje škole autora Frane Vuletića. Riječ je o savremeno koncipiranoj gramatici svoga doba, koja je proizlazila iz tadašnje južnoslavenske jezikoslovne tradicije. Godine 1893. u Istanbulu je, shodno rezultatima jezičke politike u Bosanskom vilajetu 60-ih godina 19. st., na arebici objavljena i dvojezična tursko-bosanska / bosansko-turska gramatika pod nazivom Boşnakça Türkçe Muallimi / Bosanski turski učitelj Ibrahima Berbića. Ova Gramatika u koncepcijskom smislu oslanja se na tadašnju osmansku jezikoslovnu tradiciju te djelimično i na južnoslavensku. Obje gramatike važne su za praćenje razvoja bosnističke gramatičke misli.

Bosanski jezik u punom historijskom kontinuitetu bilježen je na pet pisama: glagoljici, bosančici, arebici te ćirilici i latinici. Glagoljica je došla kao naslijeđe staroslavenskoga kanona, koja će se, poprimivši određena lokalna obilježja,

transformirati kao specično bosanska poluobla glagoljica. Bosančica je bila posebna vrsta bosanske ćirilice, koja svoje temelje ima već u nekim starobosanskim spomenicima, da bi svoj osebujući vrhunac i stil dobila u 17. st. Arebica je pismo na kojem se pišu integralni bosanski tekstovi od 16. st., postajući specijalno prepoznatljivo pismo na kojem se bilježi jedan slavenski jezik, kakav je bosanski. Latinica je prisutna u bosanskoj narodnoj pismenosti u periodu nakon dolaska Osmanlija u Bosnu, ali se njezin standardizirani oblik počinje masovnije upotrebljavati u drugoj polovini 19. st., a naročito nakon dolaska austrougarske uprave. Standardizirana ćirilica svoj kontinuitet ima u drugoj polovini 19. stoljeća. Standardizirana latinica i ćirilica danas su službena pisma bosanskog jezika.

Biografija dr. sc. Jasmin Hodžić

Biografija dr. sc. Jasmin Hodžić je viši naučni suradnik na Institutu za jezik Univerziteta u Sarajevu i sadašnji direktor Instituta. Školovanje je započeo u rodnom Stocu, a nastavio u Jablanici, Blagaju i Gnojnicama kod Mostara, da bi ostatak i većinski dio svog osnovnog obrazovanje stekao u Osnovnoj školi „Bijelo Polje“ – Potoci, Mostar. Po srednjoj stručnoj spremi je elektrotehničar računarske tehnike i automatike, nakon diplome Elektrotehničke škole u Mostaru, 2003. godine. Diplomom profesora bosanskog jezika i književnosti je stekao 2009. godine na Fakultetu humanističkih nauka u Mostaru, gdje je 2013. godine odbranio magistarski, a 2017. godine i doktorski rad, nakon čega je stekao zvanje doktora humanističkih nauka iz područja lingvistike.

Kao predmetni profesor predavao je jedno vrijeme na Fakultetu političkih nauka Univerziteta u Sarajevu, dok je danas i gostujući profesor na Internacionalnom univerzitetu u Novom Pazaru.

Objavio je preko 50 pojedinačnih radova o jeziku i učestvovao na više od 40 naučnih skupova.

Objavio je četiri autorske knjige o jeziku – Ogledi iz lingvistike i filologije (2014), Bosanski jezik: statusna pitanja bosanskog jezika kroz historiju i historija nauke o bosanskom jeziku (2018), Bosanski akcenatski priručnik (u koautorstvu, 2020) i Sintaksička homonimija i ambigvitet: tipovi sintaksičke dvosmislenosti (2021).

Savjet za nauku i umjetnost Univerziteta u Sarajevu nagradio je knjigu Bosanski akcenatski priručnik kao izdanje od posebnog nacionalnog značaja u oblasti humanističkih disciplina za 2020. godinu.

Institut za istraživanje zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava (organizaciona jedinica Univerziteta u Sarajevu) objavio je 2017. godine dvojezični (bosanski i engleski) knjigu priča iz ratnog djetinjstva, autorsko djelo Jasmina Hodžića Telegrami za Angela Palmerasa.

Jasmin Hodžić oženjen je i otac četvero djece.

Biografija dr. sc. Alen Kalajdžija

Alen Kalajdžija rođen je 31. 12. 1977. godine u Sarajevu. Nakon osnovnoškolskog obrazovanja u Sarajevu i srednjoškolskog u Zagrebačkoj medresi „Dr. Ahmed Smailović“, 1997. godine upisuje se na Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu, gdje diplomira 2002. godine na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik i književnost. Godine 2003. upisuje se na Postdiplomski studij iz lingvistike na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, gdje je magistarski rad odbranio 2007. godine. Na Fakultetu humanističkih nauka Univerziteta „Džemal Bijedić“ u Mostaru radio je od akademske 2002. do 2012. godine. U periodu 2003–2011. recenzirao je preko 30 udžbenika za osnovnu i srednju školu za predmet Bosanski jezik i književnost. Imao je nekoliko međunarodnih stručnih usavršavanja u Njemačkoj (Würzburg, Erlangen). U akademskoj 2007/2008. godini angažiran je na Trakijskom univerzitetu u Republici Turskoj na Katedri za bosanski jezik, gdje je bio izabran u zvanju asistenta. Obavljao je više godina funkciju sekretara časopisa Fakulteta humanističkih nauka Istraživanja. U koautorstvu s Munirom Drkićem u Mostaru je 2010. godine izdao knjigu Omer Humo: Sehletul-vusul. Godine 2013. u Institutu za jezik u Sarajevu objavio je autorsku knjigu pod naslovom Refleksi jata u bosanskom alhamijado pjesništvu. Ikavski poetski manir. Dosada je objavio preko 65 radova, uključujući izvorne naučne članke, stručne radove i prikaze, a istovremeno je sudjelovao na preko 30 naučnih i stručnih konferencija, okruglih stolova i simpozija.

Priredio i snimio Asim ČABARAVDIĆ

Dragi naši, od septembra nastavljamo s nastavom bosanskog jezika u Ljubljani i Domžalama.

Pozivamo i nove članove da nam se pridruže - vrata su vam uvijek otvorena! ❤️

Prijave na 069 618 845

Proslavimo zajedno Međunarodni dan maternjeg jezika 21. februar

Šta je Međunarodni dan maternjeg jezika?

To je dan posvećen promoviranju jezičke i kulturne raznolikosti i višejezičnosti u svijetu. Obilježavanje Međunarodnog dana maternjeg jezika ustanovila je organizacija UNESCO 1999. godine. Taj se dan obilježava 21. februara.

Šta je maternji jezik?

U svijetu danas postoji oko 7000 jezika. Ljudi mogu poznavati jedan ili više jezika. Maternji jezik je onaj koji ljudi najprije nauče, prvi jezik, jezik koji usvoje prirodno, bez napora, u sredini u kojoj odrastaju, bez ikakve posebne obuke ili nastave.

Zašto slavimo Međunarodni dan maternjeg jezika?

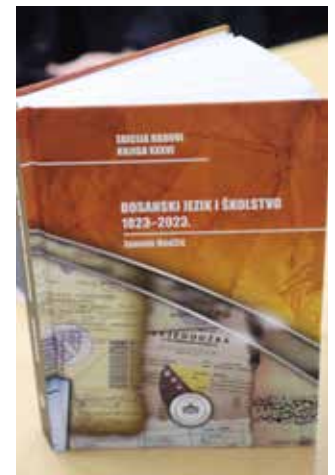
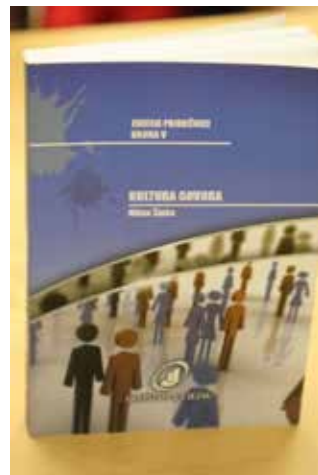
Međunarodni dan maternjeg jezika slavimo

- da istaknemo važnost učenja jezika za razvoj višejezičnosti i razumijevanje među ljudima koji pripadaju različitim kulturama,
- da promoviramo i sačuvamo bogatu jezičku i kulturnu raznolikost svijeta i
- da ukazemo na važnost prava na izražavanje i obrazovanje na maternjem jeziku.

Kako da se odnosimo prema maternjem jeziku?

Svoj maternji jezik treba da volimo. A ljubav prema svome jeziku najbolje se pokazuje njegovim korištenjem i čuvanjem. Dužni smo jezik preneti i generacijama koje će doći poslije nas. Nemamo pravo lišiti ih naslijeđa koje im pripada. Ljubav prema maternjem jeziku ne smije nas spriječiti da učimo strane jezike. Tudi maternji jezik treba poštovati. Treba poštovati pravo svake jezičke zajednice da svoj jezik imenuje onako kako ona smatra da je najbolje.

Većer i dizajn: Halid Bekić, Izdatelj: Institut za humanistički i kulturni razvoj u Tuzli, februar 2013. www.kulturniizdatelj.com
Foto: u skladu slobodno distribuirani i objavljeni u Srbiji i u Bosni i Hercegovini i u drugim evropskim državama. Preuzeto: www.kulturniizdatelj.com

OBELISK

NEOBIČAN OBELISK U VLAŠKOJ ULICI U ZAGREBU, SPOMENIK ŽRTVA KUGE KOJA JE ČESTO HARALA GRADOM, SRUŠEN JE 1878.

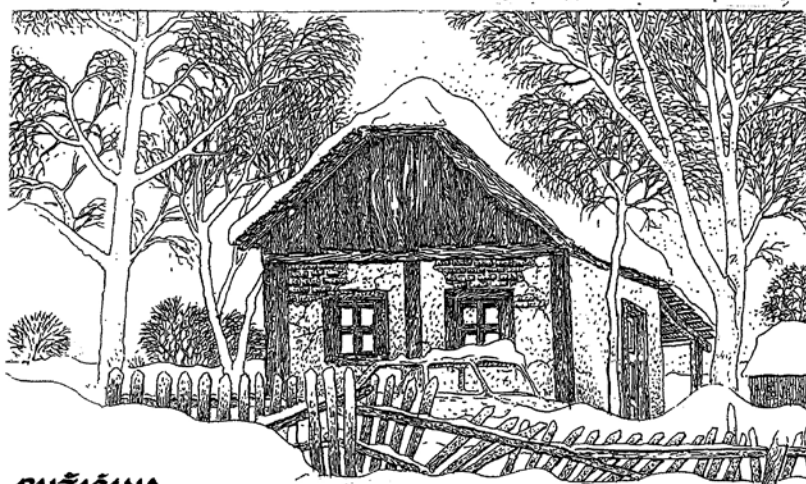
PRIGORSKA HIŽA

PRIMJER SKELETNE KONSTRUKCIJE, USAVRŠENE U ERI ARMIRANOG BETONA, NALAZIMO I U MALIM PRIGORSKIM POTLEUŠICAMA U BLIZINI SESVETA.

METAJNA

GOSTIONICA METAJNA, PURGERSKA GORNJEGRADSKA KUĆA IZ 17. STOLJEĆA, KOJU JE RADO POSJEĆIVAO A.G. MATOŠ, SRUŠENA JE 1939. GODINE.

RUŽIČINA

PRIJE NEGO ŠTO JE SAGRAĐENA ZGRADA GLAVNE POŠTE 1904. GODINE, IZ JURJIŠIČEVE SE U RUŽIČINU, DANAS KURELČEVA, DO LAZILO PREKO DRVENOG MOSTA ISPOD KOJEG JE TEKAO POTOK MEDVEŠČAK.

VLAŠKA

ZBOG PROBIJANJA PALMOTIČEVE ULICE OD JUGA PREMA SJEVERU, PORUŠEN JE 1900. GODINE DIO STARE VLAŠKE U ZAGREBU OD BROJA 28 DO 32.

Saborski zastupnik Armin Hodžić u SABAH-u

Saborski zastupnik Armin Hodžić u SABAH-u je u pratnji delegacije, po prvi put nakon parlamentarnih izbora službeno posjetio Sabor bošnjačkih asocijacija Hrvatske (SABAH). Posjeta je imala radni karakter i bila je usmjerena na razmjenu informacija o dosadašnjim aktivnostima te planovima za naredni period.

Tokom sastanka zastupnik Hodžić je prisutne upoznao s rezultatima postignutim u dosadašnjem mandatu, kao i s ključnim prioritetima u pogledu unaprjeđenja položaja i statusa Bošnjaka u Republici Hrvatskoj.

Predstavnici SABAH-a istaknuli su da je riječ o važnom događaju za članice organizacije, budući da je SABAH jedan od pokretača pozitivnih procesa unutar bošnjačke zajednice u Hrvatskoj. Ovakve posjete i otvorena razmjena mišljenja dodatno motiviraju rukovodstvo i članice SABAH-a na nastavak odgovornog i kvalitetnog rada.

U konstruktivnoj i prijateljskoj atmosferi dogovoren je nastavak dobre saradnje između saborskog zastupnika Armina Hodžića i SABAH-a, kao jednog od osnivača Nacionalne koordinacije Bošnjaka u Hrvatskoj.

Predsjednik SABAH-a, Kadro Kulašin, naglasio je da će SABAH i dalje djelovati kao integrativni faktor bošnjačke zajednice, na principima zajedništva, solidarnosti i podrške svim pozitivnim inicijativama usmjerenim na unaprjeđenje položaja Bošnjaka u Republici Hrvatskoj.

Pri kraju službene posjete sastanku se pridružio i Bermin Meškić, predsjednik Nacionalne koordinacije Bošnjaka u Republici Hrvatskoj, koji je u kratkom obraćanju istakao odličnu saradnju između Nacionalne koordinacije i SABAH-a te opredijeljenost za njen nastavak i dalje produblјivanje.

Intervju Nafa Delimehić, predsjednica VBNM grada Kastva

Svoje žene prijateljice ponosno zovem pčelice, jer to doista jesu!

Nafa Delimehić, predsjednica Vijeća bošnjačke nacionalne manjine grada Kastva, nesumnjivo spada među najangažiranije Bošnjakinje Hrvatske. Svugdje je ima, među organizatorima bošnjačkih događanja ili u ulozi posjetiteljice nekog programa. Na XVIII. Smotri folkloru i kulturnog stvaralaštva Bošnjaka u Republici Hrvatskoj održanoj 27. rujna u Rijeci, sudjelovalo je oko 300 sudionika, a Nafa je s grupom žena odradila veoma uspješno veliki dio organizacijskih poslova.

Korijeni Nafe Delimehić su u Mrkonjić Gradu, Bosna i Hercegovina, a u Hrvatsku je došla živjeti 1983. godine nakon udaje.

SABAH: Jedan moj prijatelj s pravom kaže da je čudan protokol manifestacija po kojem se govori - samo o uzvanicima, izvođačima programa i posjetiteljima/ma - a malo ili nikako o osoblju koje je pripremila manifestaciju?

NAFA DELIMEHIĆ: Jako mi je drago da ste to spomenuli. Organizator Smotre u Rijeci bila je Nacionalna zajednica Bošnjaka Primorsko-goranske županije s predsjednikom Erminom Burzić na čelu, no većinu organizacijskih poslova odradila sam sa svojim ženama, a to su Fatima, Senada, Sevda, Safeta, Semira, Zemka, Ana, Sadika, Suada, Hatidža, Tahira, Hikmeta, Belkisa, Vehida, Sedija, Azemina, Šida, Hasna i Elvira. Neke od njih su aktivne i u Mješovitom pjevačkom zboru. Sve smo mi nagrađene Zahvalnicom, ali medijski to nije popraćeno. Konkretno, poslovi su bili vezani za smještaj, komunikaciju s voditeljima programa, opskrbu prehrambenim artiklima - prehranu i još puno tako zvanih malih poslova. Sveukupno vam to dođe, slikovito rečeno, da treba obaviti - posložiti tisuće kamenčića (poslova i poslića) da bi dobili lijepu sliku Smotre sa svim njezinim sadržajima. Smatram da posebno treba istaknuti žene angažirane u pripremi hrane i odati im priznanje na velikom trudu i zalaganju.

SABAH: Koji je motiv tako nesebičnog angažiranja?

NAFA DELIMEHIĆ: Najprije ću naglasiti da su naši ljudi, da su naše žene veoma vrijedne i spremne odreći se svog slobodnog vremena u korist neke vrijedne zajedničke akcije, lijepe kulturne i humane manifestacije. Žene s kojima blisko surađujem, osobno pomažu i financijski gdje god stignu. Prikupljale smo novce za izgradnju džamija u Sisku i Maljevcu, na Krku za Mesdžid. Uplaćujemo za vrijeme

ramazana iftare, a u Keniji za jedno sirotište, šaljemo novce i za kurbane. Nedavno smo uplatile 830€ za dječicu Kenije. Čak sam našla jedan kanal preko profesora, porijeklom iz Palestine, i slale smo novac s kojim je kupljena hrana i voda za jadne ljude u Palestini. Ne mogu se ni sjetiti gdje smo sve slale novce, primjerice u Bosnu na Hayat TV, za emisiju Ispuni mi želju. Ja svoje žene prijateljice ponosno zovem pčelice, jer to doista jesu.

SABAH: Što vas pokreće na angažiranje?

NAFA DELIMEHIĆ: Što nas pokreće - mislim da je to onaj naš bosanski inat, ono nešto u nama, da pokažemo da možemo nešto savršeno odraditi, da smo jako vrijedni, pametni, obrazovani i elokventni, sposobni da odradimo puno poslova. Priznam, nekada mi vijugama prođe misao dosta mi je svega, pusti neka se drugi angažiraju, ali kratko to traje i onda se upitam koja je slijedeća zadaća i idemo dalje, u nove radne pobjede. Da ne zaboravim, u sve što radim ja, kao i žene s kojima prijateljujem, utkana je ljubav, bez toga ništa ne ide, ne može se odraditi nešto ako to do toga nije stalo.

SABAH: Predsjednica ste Vijeća bošnjačke nacionalne manjine grada Kastva, gdje također imate dosta poslova!

NAFA DELIMEHIĆ: Moje je temeljno opredjeljenje da se naše Vijeće bošnjačke nacionalne manjine grada Kastva što više utka u lokalnu zajednicu, to mi je stalna i trajna želja. U nizu aktivnosti za Dan garda Kastva organiziramo nešto posebno za djecu - radionicu bosanskih slastica. To je veoma dobro posjećeno i djeca su naravno oduševljena. Također, naše Vijeće sa Kastva svake godine u prosincu/decembru obrađuje dječicu prigodnim poklonima. Riječ je o djeci koja pohađaju Islamski vjeronauk u Osnovnoj školi Milan Brozović na Kastvu. Ta i slične manifestacije daju novu snagu za angažman. Osobno kao i sve žene koje kreiraju sadržaje radionica i ostalih događanja veoma su zadovoljne i sretno da su dio sebe ugradile u nešto dobro za građanke i građane grada Kastva.

SABAH: Nakon pripreme hurmašica i baklave slijedi pjevanje u Zboru, a zna se dobro za onu narodnu - Tko pjeva zlo ne misli!

NAFA DELIMEHIĆ: Da, pjevanje pruža neki posebni užitak, teško neopisiv, i nakon nastupa svi se jednostavno osjećamo bolje, ljepše. Jedna sam od utemeljitelja Zbora koji postoji

već 14 godina. Često me ljudi pitaju kako stignem na sve strane, a dobivam i jako puno pozivnica. Dinamična sam osoba, ne volim mirovanje i jako volim kretanje.

SABAH: Ne mogu a da vas u ovom razgovoru ne upitam kako vidite katastrofična zbivanja u zadnje vrijeme glede žena u Hrvatskoj? Ženska mreža RH upozorila je kako je u našoj zemlji ove godine ubijeno 19 žena. Nasilje u porodici se pojavljuje u različitim oblicima, a obilježeno je okrutnim djelima u kojima najčešće dominiraju muškarci. Znanstvene studije su došle do spoznaje da takva djela ne moraju biti rodno specifična, što znači da bilo koji član porodice može biti nasilnik, kao što i bilo koji član porodice može završiti kao žrtva nasilja u obitelji.

NAFA DELIMEHIĆ: Baš je strašno što se u zadnje vrijeme, zadnjih godina, dogodilo ženama Hrvatske. Četiri su žene ubijene u kratkom roku i na to ima dosta utjecaja društvo. Kada se konačno žena osnaži i prijavi zlostavljača, zatvore ga jedan, dva ili tri dana, a nakon toga on je još gori, još više maltretira ne samo ženu nego i djecu. Svježi primjer je ubistvo žene, majke četvero maloljetne djece. Žena je prijavljivala nasilje, ali se ništa djelotvorno nije poduzelo, i kraj je te priče nezamislivo tragičan, djeca su ostala bez oba roditelja.

SABAH: Kazali ste da dosta utjecaja ima društvo, no dodao bih i činjenicu, koju sam čuo od prijatelja pravnik da oko 80 posto sudskog osoblja RH čine žene. Zašto su kazne za nasilnike blage?

NAFA DELIMENIĆ: Već sam kazala da nasilnik bude u zatvoru nekoliko dana ili mjesec i potom postaje još veći nasilnik, još gore nastavlja s nasilništvom u obitelji, pa dokle tako. Zar se zaista ne može baš ništa učinkovito uraditi od strane društva. Što je sa sudstvom i centrima za socijalnu skrb. Očito je da ne funkcioniraju onako kako bi bilo potrebno. Žene su prepuštene na milost i nemilost nasilnika i dokle tako? Žene nisu zaštićene nikako, ni u kom pogledu, ali evidentna je i slabost žena. One oprostite, da ne kažem zaborave prvo nasilničko ponašanje, jer tu su djeca, pa onda pitanje kako će reagirati rodbina, društvo. Žene koje nemaju ekonomsku samostalnost sklone su trpjeti dalje, to jest pružiti bračnom partneru drugu šansu. Kraj te priče nerijetko biva tragičan i krajnje je vrijeme da društvo kaže jasno i glasno STOP NASILJU. Osobno sam pomagala više puta ženama u toj teškoj situaciji. Rado se sjetom žene koja je iz Zagreba došla u Rijeku, pomogli smo joj, uspjela je s djetetom krenuti u novi život.

SABAH: Imate li za kraj neku poruku Bošnjakinjama i Bošnjacima Hrvatske, posebice u svijetlu činjenice da u Registru birača RH ima 23.396 „Muslimana“, a samo 13.147 Bošnjaka

NAFA DELIMEHIĆ: Ima dosta naših ljudi koji se nisu izjasnili kao Bošnjaci i zaista bi to trebali, točnije morali učiniti, poštujući svoje korijene u Bosni i Hercegovini i državu

Hrvatsku u kojoj žive. Ova zemlja poštuje manjinska prava, a konzimirati ih mogu - iz naših redova - samo oni koji se izjasne kao Bošnjaci. Kao Muslimani to ne mogu i to moraju znati. Svima je dobro poznato da je MUSLIMAN vjersko, a ne nacionalno opredjeljenje.

Odavno se družim s pripadnicima/ma drugih manjinskih zajednica i veliko je zadovoljstvo sudjelovati na njihovim okupljanjima, kulturnim događanjima. Bila sam sudionica jedne prekrasne kulturne manifestacije Makedonki i Makedonaca. Sjajno je bilo osjetiti tu njihovu veliku povezanost, odanost zemlji svoga porijekla. Zašto svi mi izjašnjeni kao Bošnjaci i oni koji govore da su MUSLIMANI, zašto se ne bi okupili i razgovarali o temi nacionalnog (ne) izjašnjavanja, koje je za nas i dalje veoma aktualno pitanje, točnije još uvijek veliki problem Bošnjaka u Republici Hrvatskoj.

Još su dva problema koji mi jako smetaju. Najprije puno puta se dešava da se istog dana, isti večeri održavaju programi bošnjačkog sadržaja, i to je onda situacija da se raspametiš - na koji program da se odazoveš. Očito nedostaju programski dogovori rukovodnih tijela, odnosno čelnika društava, udruga.

Drugi je problem za mene činjenica lošeg odaziva naše djece, točnije roditelja naših korijena, za nastavu bosanskog jezika i kulture kao izbornog predmeta po modelu C. To je velika šteta, jer mladi putem te nastave mogu puno toga saznati, naučiti o svojim korijenima, upoznati DOMOVINU BOSNU I HERCEGOVINU.

Razgovarao Asim ČABARAVDIĆ

XI. Bošnjačko sijelo

Večer sevdaha, plesa i tradicije: Impresivno sijelo okupilo brojne uzvanike i izvođače

Na XI. Bošnjačkom sijelu u pulskom Dom hrvatskih branitelja održanom u organizaciji KUD-a Bosna Istarske županije, publika je bila oduševljena programom sevdalinki i folklor. Sasvim zasluženio izvođači programa iz Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Slovenije nagrađeni su velikim pljeskom. Pokrovitelji ove tradicionalne vrijedne manifestacije su Savjet za nacionalne manjine Republike Hrvatske, Istarska županija i Grad Pula.

Zanimljivi izvođači

- Ova kulturna manifestacija za nas je veoma važna, kako bismo i na ovaj način predstavili svoje običaje i kulturu iz naše matične domovine Bosne i Hercegovine. Naše društvo KUD Bosna Istarske županije od osnutka se trudi da njeguje i čuva tradiciju, identitet i izuzetno vrijednu kulturnu baštinu Bošnjaka. Veoma su nam draga ovakva druženja s gostima u programu koji će se predstaviti sa svojim običajima i kulturom. Vjerujem da će te uživati u ovoj ljepoti vedrih lica, njihovim pjesmama u narodnim nošnjama koje su veoma vrijedan dio kulturne baštine, rekao je u pozdravnom govoru Jasmin Omerović, predsjednik KUD-a Bosna Istarske županije.

Tradicionalno Bošnjačko sijelo privukao veliki broj posjetitelja koji su velikim pljeskom nagradili sve izvođače zanimljivog programa. Prigodnim riječima izvođačima i publici obratili su se uzvanici: Tea Batel, pročelnica Odjela Istarske županije za Talijansku nacionalnu autohtonu zajednicu, nacionalne manjine i mlade, Emil Nimčević, gradonačelnik Rovinja, Helga Može, pročelnica Upravnog odjela za društvene djelatnosti i mlade Grada Pule, Almira Raimović, potpredsjednica Sabora Bošnjačkih asocijacija RH, te počasni predsjednik SABAH-a Mehmed Džekić i ostali. Također, prisustvovalo je više dužnosnika vijeća i predstavnika organizacija, boračkih i kulturnih udruženja s područja Bosne i Hercegovine i Hrvatske, a s kojima KUD Bosna Istarske županije već godinama uspješno surađuju.

Uzvanici smotre istaknuli su važnost očuvanja tradicije, kulturnog stvaralaštva i međusobnog upoznavanja i razumijevanja te poručili izvođačima i publici da uživaju u pjesmi, folkloru i druženju. Posebice je naglašeno kako su Istarska županija kao i gradovi Pula i Rovinj, uzorni primjer u promociji i podršci multikulturalnosti i multietničnosti, što u Istri nije teorija nego praksa življenja.

Program je započeo nastupom domaćina KUD-a Bosna Istarske županije s koreografijom »Igre iz sjeveroistočne

Bosne«. Koreograf je Aldin Omerović, a potom se je predstavilo KUD »Behar Tešanjka«. Riječ je o KUD-u utemeljenom 1949. godine koji njeguje bogatu kulturnu baštinu i tradiciju svih naroda i narodnosti Bosne i Hercegovine. Na 11. Bošnjačkom sijelu zabilježio je svoj prvi nastup novonastali ženski zbor »JamanHane«, koji s puno strasti njeguje i izvodi sevdalinke. Voditeljica zbora je Ana Orsag i u prvom nastupu pjevali su tri sevdalinke: Emina, Aj mene majka jednu ima i Anadolka. Folklorna skupina »Buzetski biseri« publici se predstavila koreografijom »Mlada«, a voditeljica je Tatjana Muratagić.

Sevdalinke

Iz Slovenije je u programu sudjelovalo društvo »Behar« iz Kopra koje djeluje od 2010. godine s ciljem očuvanja i predstavljanja kulturnog i jezičnog naslijeđa Bošnjaka u slovenskoj Istri. U pulskom Domu hrvatskih branitelja predstavili su se koreografijama »Ahmede dilbere samo tebe volim ja« i »Na Vratniku pod orahom voda provrla«.

Nakon folklorne skupine iz Kopra predstavila se pulska literarno-dramska sekcija koja djeluje unutar Bošnjačke nacionalne zajednice Pule i Istarske županije i izvela je kazališni igrokaz »Mujo i Fata« te recitali stihove o domovini Bosni i Hercegovini.

Iz Slovenije je nastupilo i Kulturno sportno društvo »Biser« iz Jesenica koje je angažirano na očuvanju i njegovanju bošnjačke tradicije, kulture i običaja kroz pjesmu, igru i zajedništvo. Najprije se predstavila njihova zborna grupa »Biserove dame«, članice kojeg su donijele duh Bosne kroz predivne sevdalinke: Oj djevojko Džidžo moja, Sejdefu majka buđaše, Sve behara i sve cvijeta i Zvijezda tjera mjeseca, dok se folklorna grupa pod vodstvom Mehe Merdanović predstavila koreografijom »Gradske igre iz Sarajeva«.

U završnom dijelu programa Bošnjačkog sijela kojeg je dobro vodio Enis Omerović, nastupili su KUD Bosna i Folklorno društvo »Umag« iz Umaga, s kojim KUD Bosna uspješno surađuje više godina, a voditelj i predsjednik društva je Vlatko Možar. Na kraju programa uručene su zahvalnice društvima, institucijama, udrugama i pojedincima za doprinos u realizaciji XI. Bošnjačkog sijela, a potom je upriličen domjenak za izvođače i posjetitelje, te zabava za sve uz NARCIS BAND.

Asim Čabaravdić

NAKON 17 GODINA PONOVO ODRŽANA MANIFESTACIJA KULTURNO STVARALAŠTVO NACIONALNIH MANJINA REPUBLIKE HRVATSKE

U prepunoj koncertnoj dvorani Vatroslav Lisinski, nakon 17 godina stanke, ponovno održana manifestacija Kulturno stvaralaštvo nacionalnih manjina, na kojoj su se najširoj publici predstavile najbolje udruge nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj, a čije programe sufinancira Savjeta za nacionalne manjine. Velik je to događaj kojega nije bilo lako organizirati - 16 ansambala više od 400 sudionika, ali je sudeći prema reakcijama manjina i publike bio itekako potreban. Podršku su, uz predstavnike nacionalnih manjina, došli pružiti i predstavnici Vlade.

Zemlja partner manifestacije ove je godine bila Ukrajina.

U svom obraćanju, predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Tibor Varga zahvalio se Vladi Republike Hrvatske na konstantnoj financijskoj i političkoj potpori radu i aktivnostima Savjeta, te je izrazio nadu u nastavak ovako velike potpore i međusobnog razumijevanja. Istaknuo je kako ljubav prema domovini u miru i sudjelovanje u obrani Republike Hrvatske tijekom Domovinskog rata trajno povezuju pripadnike nacionalnih manjina s većinskim narodom.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković u svom je govoru ponovio kako sve Vlade koje je on vodio aktivno surađuju sa zastupnicima nacionalnih manjina putem Operativnog programa Vlade Republike Hrvatske za nacionalne manjine, te svo vrijeme aktivno potiču sve forme kulturne autonomije nacionalnih manjina u Republici Hrvatskoj. Posebno se zahvalio Savjetu za nacionalne manjine na ponovnoj organizaciji ove manifestacije.

Na ovogodišnjoj manifestaciji nastupilo je 16 skupina kulturnog amaterizma nacionalnih manjina iz Republike Hrvatske: Albansko kulturno društvo u Hrvatskoj „Shkëndija“, Bošnjačko kulturno-umjetničko društvo „Sevdah“ Zagreb, Društvo perojskih Crnogoraca “Peroj 1657“, Češka beseda Daruvar, Udruga za njegovanje običaja Mađara “Korogy” iz Korođa, Makedonsko kulturno društvo „Braća Miladinovci“ Osijek, Udruga Nijemaca i Austrijanaca „Sirač“, Poljska kulturna udruga “Mikolaj Kopernik”, Romski resursni centar „Darda“, Savez Rusina Republike Hrvatske, Matica Slovačka – Matica slovenska „Kukučin-Kuntarić“ Jakšić, Slovenski dom – Kulturno prosvjetno društvo

„Bazovica“, Srpsko kulturno društvo „Prosvjeta“, Unione Italiana – Comunita’ degli Italiani Dignano, Ukrajinska zajednica Republike Hrvatske i Židovska vjerska zajednica “Bet Israel” u Hrvatskoj.

Zemlju partnera – Ukrajinu, predstavio je Zasluženi prikarpatški ansambl pjesme i plesa Ukrajine „Verkhovyna“.

Osim predsjednika Vlade, manifestaciji su nazočili i potpredsjednik Vlade Davor Božinović, ministrica kulture i medija Nina Obuljen Koržinek, ministar obrazovanja i mladih Radovan Fuchs, izaslanica predsjednika Hrvatskog sabora zastupnica Vesna Bedeković te Taras Kuchma gradonačelnik Drohobyča, ukrajinskog grada iz kojeg je nastupio i nacionalni ansambl Ukrajine zajedno sa hrvatskim nacionalnim ansamblom LADO-om.

Manifestaciji su nazočili i brojni veleposlanici akreditirani u Zagrebu, predstavnici Katoličke crkve, Srpske pravoslavne crkve te Židovske zajednice Bet Israel, kao i brojni visoki državni i lokalni dužnosnici, bivši predsjednik Savjeta za nacionalne manjine Aleksandar Tolnauer, članovi Savjeta za nacionalne manjine te čelnici manjinskih udruga i vijeća.

Domaćin - Ansambl narodnih plesova i pjesama Lado - na početku je izveo koreografiju Primošten, a zatim su ansambli izveli pjesme i plesove koji su duboko utkani u njihovu tradiciju. Od Ukrajine preko Bosne i Hercegovine, Italije, Kosova, Češke do Slovačke, Baranje i Poljske. Put je to protkan osmijehom, entuzijazmom i radošću.

- Čast i zadovoljstvo nam je biti danas ovdje, a još veća čast što smo mi ti koji predstavljamo romsku zajednicu iz Republike Hrvatske, danas ćemo se predstaviti s romskim igrama iz Baranje i stvarno sam sretan i jako uzbuđen, rekao je Jovica Radosavljević, predsjednik Romskog resursnog centra Darda.

- Pa u ovom ansamblu se stvaraju velika prijateljstva koja su se na kraju pretočila i u kumstva ti to je ono što je nama bitno ovde pored druženja da bi to prerasta u nešto veće, ističe Milica Šarčević Tunjić, ansambl narodnih igara SKD “Prosvjeta” Vukovar.

- Večeras nas je osmero, no imamo dvije plesne skupine te glazbnu skupinu. Ples koji ćemo večeras otplesati zove se shota, a to je najpoznatiji albanski ples, a drugi koji ćemo otplesti zove se ples librazhda. Ova izvedba je velika stvar za nas s obirzom da je izvoditi u lisinskom u velikoj dvorani veliki ponos za bilo koga, rekla je Gentiana Lleshdedaj, predsjednica Albanskog kulturnog društva u Hrvatskoj "Shkëndija.

Gosti ovogodišnje manifestacije članovi su ukrajinskog ansambla Verhovina, a Ukrajina je zemlja partner. Prema riječima veleposlanika, važna je to podrška ukrajinskom narodu.

Glazbeni sadržaji HRT-a snimio je koncert pa ćete uskoro moći uživati u nastupima manjinskih ansambala. Mnogo je truda uloženo u svaki od njih, ali čini se kako to ansamblima uopće nije teško. Ali ono što nećete vidjeti u snimci je ono što prati svaki takav veliki projekt. Diana Roko nedjeljnu je večer provela u Lisinskom, ali iza pozornice u garderobama gdje se pripremalo za nastupe, ali i na hodnicima kojima se prelijevala pjesma i radost.

Izvor: Agencije i Diana Roko/B.M.V./Prizma/HRT

4. Eglen od fajde u Gradu Crikvenici

Narod bez jezika se i ne može zvati narodom!

Recitalom "Jezik naš bosanski" autora Denisa Beganovića u naraciji Sedžide Beganović Isaković otvoren je tradicionalni poetsko-glazbeni susret EGMEN OD FAJDE koji je i ove godine okupio nekoliko istaknutih književnika, pisaca i glazbenika iz šireg regiona. Poslije recitala uslijedile su državne himne Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine. EGMEN OD FAJDE čuva bosanski jezik, jer narod bez jezika se i ne može zvati narodom.

Predstavnik bošnjačke nacionalne manjine Grada Crikvenice je dva puta pokretao inicijativu za uvođenje bosanskog jezika po C modelu u školama čiji je osnivač Grad Crikvenica. Nažalost nije bilo dovoljno iskaza interesa pa je organizator iskoristio ovu priliku da kroz festival književnosti i kazivanja uvaženih književnika približi ljepotu onoga što nas određuje a jezik nas itekako određuje, tko smo, što smo i kamo idemo? poručio je organizator. Organizator dalje naglašava da se zahvaljuje gradu Crikvenici, pročelnici za obrazovanje i ravnateljicama obje osnovne škole što su stručno i predano odradile cjelokupnu proceduru i najavio da će cijeli postupak još jednom ponoviti te pozvao sve roditelje da upišu djecu na bosanski jezik po evropskom C modelu.

Ministarstvo obrazovanja sve financira, predavače, tematska putovanja, dok naša nacionalna Koordinacija Bošnjaka u Republici Hrvatskoj i naš saborski zastupnik Armin Hodžić stoje nam na usluzi oko implementacije ovog projekta. Akademska zajednica sa instituta za jezik iz Sarajeva je predani partner u suradnji i rado se odazivaju za svaki vid daljnje pomoći oko implementacije ovog projekta, poručio je Beganović.

Sudionicima ove kulturne manifestacije obratila se državna tajnica Ministarstva uprave pravosuđa i digitalne transformacije Fadila Bahović.

"Poštovane dame i gospodo, dragi Denise, dobro večer svima, sve vas srdačno pozdravljam na ovoj večeri korisnih razgovora, razgovora sa svrhom i smislom. Kaže se da kultura nema teritorijalnih granica, nema vremenskih granica, da je kultura univerzalni jezik koji nadilazi sve granice i koju svi razumiju. I svaki narod koji drži do sebe njeguje svoju kulturu, njeguje svoj način identiteta, a dio tog identiteta je i za nas Bošnjake bosanski jezik. I zato mi je jako drago i zahvaljujem gospodinu Beganoviću kao predstavniku bošnjačke nacionalne manjine u gradu Crikvenici na entuzijazmu i vama Denise i svim vašim suradnicima na ogromnom entuzijazmu i na organizaciji ovakvih događanja

jer ovakva događanja doprinose njegovanju bosanskog jezika

Pridružila bih se ovoj inicijativi i motivaciji roditelja da upisuju svoju djecu u školama da uče nastavu po modelu C, bosanski jezik da uče jer od skoro 1350 škola osnovnih i srednjih u Republici Hrvatskoj, bosanski jezik se trenutno uči u samo devet škola. Što znači dvije srednje i sedam osnovnih. Što dalje znači da na svima nama leži odgovornost da tu situaciju popravimo i ovakve večeri sigurna sam da tome doprinose i hvala još jednom svima vama i na organizaciji i na dolasku. Ujedno zahvaljujem i lokalnoj zajednici jer vidim da i lokalna zajednica grada Crikvenica podupiru ovakve programe. Hvala vam lijepo, poručila je Fadila Bahović.

Tople riječi uz veliku podršku iz Bosne i Hercegovine uputio je savjetnik gradonačelnika grada Cazina Jusuf Bajrektarević.

-Najljepše pozdrave donosimo vam iz grada Cazina iz naše jedine domovine Bosne i Hercegovine. Došli smo ovdje s dobrom vjerom, s dobrom namjerom da eglenišemo, da prodivanimo, da razgovaramo. A ovaj eglen nas uči da svaki razgovor treba u sebi sadržavati dobročinstvo, međusobno potpomaganje, da ne smije biti u govoru mržnje, da ne smije se poticati ono što nije dobro, nego treba poticati na lijepo, na ono što je korisno.

Jer nas naša vjera islam tako uči. -I ljudima lijepo riječi govorite, lijepo se obratite prema ljudima i klanjajte, molitvu obavljajte i zekjat dajte i sadaku dajte i pomažite jedni druge. (Kuranski tekst).

To danas treba čovječanstvu da se međusobno uvažavamo, da se poštujemo, da se međusobno potpomazemo, da se čuvamo teških riječi jer teška riječ može nanijeti zlo. I dobro je poznata mudrost. Govori dobro i ili šuti, govori ono što će koristiti ljudima. E to smo mi Bošnjaci, naš bosanski identitet, naš bosanski jezik. Nas tako prepoznaju u svijetu da mi na nepravdu uzvraćamo pravdom, dobročinstvom, da mi želimo drugome ono što želimo sami sebi. Naša Bosna i Hercegovina jeste velika, a imamo je od Une, Korane i Gline, preko Vrbasa, Bosne pa sve do Drine. Od Save preko Neretve do mora. To je Bosna moja.

Više od 1000 godina se spominje zemlja Bosna i svugdje u svijetu i u Evropi se zna kada neko dođe sa ovih prostora da je on Bosanac, da je on iz Bosne. Imali smo mi i bana. Imali smo mi i vezire i predstavnike u parlamentarnim

skupštinama i predsjednike i heroje i komandante i pjesnike i kulturne radnike jer kultura nas veže i kultura nas spaja. Hvala ti Denise što si pokrenuo ovaj Eglen da promoviramo naš lijepi bosanski jezik, našu kulturu, to nas veže i to nas spaja. Hvala vam svima, živi bili, da vas Bog dragi čuva i bujrum iz vaše lijepe Hrvatske u našu prkosnu Bosnu i Hercegovinu” poručio je Bajrektarević.

Na programu Eglen od fajde nazočio je i predsjednik Nacionalne koordinacije Bošnjaka u Republici Hrvatskoj “Bošnjaci zajedno” i vanjski član odbora za pravosuđe Hrvatskog Sabora Bermin Meškić.

-Poštovane dame i gospodo, Bošnjakinje i Bošnjaci i građani Crikvenice, čini mi posebno zadovoljstvo i čast da vas danas mogu pozdraviti u svoje osobno ime, u ime Nacionalne koordinacije Bošnjaka u Republici Hrvatskoj. Nisam znao da će ovaj Eglen od fajde biti zaista Eglen od koristi. Ovom prilikom zahvaljujem gospodinu Mustafi Širbiću i gospodinu Borisu Novakoviću na zaista prekrasnim riječima, istaknuo je Meškić.

Zaista je najbolji od nas onaj koji je najboljeg edeba, to je zaista svojstvo, najbolji od nas je onaj koji se zna ponašati. Hvala vam gospodine Mustafa na tom podsjećanju. Ono što bi htio još ovdje reći je zahvaliti gospodinu Denisu Beganoviću na onome što sve čini za Bošnjakinje i Bošnjake u Republici Hrvatskoj, posebno u gradu Crikvenici.

-Skrećem pozornost na činjenicu da je on predstavnik naše bošnjačke nacionalne manjine, on nema niti svoje vijeće, njih nema 10, njih nema 15 ili koliko je propisano zakonom za manjinska vijeća, on je jedan jedini i sa svojim entuzijazmom naravno nije jedan i jedini on sa svojom suprugom, sa svojom lijepom prekrasnom obitelji čini jako puno za nas ovdje.

Evo ja mu ovom prilikom odajem priznanje za to što to radi. Nacionalna koordinacija Bošnjaka u Republici Hrvatskoj, ne znam koliko ste upoznati je ove godine kupila već tri kulturna centra za Bošnjakinje i Bošnjake u Republici Hrvatskoj u Vojniću, u Sisku i Labinu. Slijedeće godine 2026. već smo potpisali predugovor za kulturni centar u Zagrebu, to je ekskluziva koju dijelim ovdje s vama. Tako da ćemo slijedeće godine imati u Zagrebu jedan prekrasni centar od 450 kvadrata. Slijedeće godine što je možda vama zanimljivije i bliže u planu je kupiti i kulturni centar u Rijeci i u Puli za Bošnjake Primorsko goranske i Istarske županije. Nacionalna koordinacija jako se trudi da bude support – podrška svim Bošnjakinjama i Bošnjacima u Republici Hrvatskoj i ako Bog da s našim saborskim zastupnikom gospodinom Arminom Hodžićem i uz našu pomoću Nacionalne koordinacije gradimo zaista društvo po mjeri svih ljudi, dakle svih građana u Republici Hrvatskoj. Danas sam donio jedan poklon za našeg gospodina Beganovića.

Meškić je Beganoviću uručio kompletan set izdanja knjiga koja su tiskana u nakladi Nacionalne koordinacije Bošnjaka u Republici Hrvatskoj.

-Mi imamo bošnjačku digitalnu biblioteku. Posebnost te biblioteke je da su to knjige u printanom izdanju, ali sve što mi radimo objavljujemo i na našoj online nacionalnoj biblioteci, tako da svi ljudi iz cijeloga svijeta zapravo mogu vidjeti sve naše sadržaje i mogu ih iščitati. Jedna od boljih knjiga ove godine je genocid nad Bošnjacima od profesora Enisa Omerovića, naš časopis Bosna i sve one knjige koje mi izdajemo. Denis, čestitam ti na svemu i nadam se da se vidimo ako Bog da i slijedeće godine jer Eglen od fajde postaje zaista tradicionalna manifestacija, istaknuo je Meškić.

U književnom djelu programa, publika je uživala u vrhunskim naracijama istaknutog književnika Mustafe Širbića iz Sarajeva, a prosvjetna radnica, nastavnica bosanskog jezika, Kladašanka Halida Brkić je kratko predstavila svoju knjigu “Trideset dukata” koja je sehara (škrinjica) uspomena na neka prošla vremena.

Iz grada sa devet rijeka, Sanskog Mosta predstavila se Minela Islamčević, autorica romana “Strast duše”, a od domaćih književnika na ovom eglen predstavili su se Darko Vojković, Damir Maras i Boris Novaković, radijski voditelj radio stanice Kaštel. U glazbenom djelu programa publika je uživala u vrhunskim izvedbama sevdalinki u aranžmanu Bošnjačke zajednice kulture gradsko društvo Bihać.

Gosti iz Bihaća su sudjelovali s omladinskim narodnim orkestrom i tri solistice i jednim solistom. Bila je ovo također jedinstvena prilika da se predstavi i folklorna sekcija ‘Riječki biseri’ koja djeluje pri Bošnjačkoj nacionalnoj zajednici za Primorsko-goransku županiju, a sve su članice sekcije iz Crikvenice.

Na kraju programa sa performansom Hedija (poklon) organizator programa Denis Beganović i Neila su stavili svojevrsan pečat na ovogodišnje izdanje Egelna od fajde.

Pokrovitelj programa je Grad Crikvenica kroz redovne programske aktivnosti predstavnika bošnjačke nacionalne manjine Grada Crikvenice, u realizaciji programa pomogli su i vlasnici firmi Račić d.o.o Sead Račić te Safet Dizdarević vlasnik firme Dars usluge d.o.o. Grad Crikvenica i Turistička zajednica grada Crikvenice pripremili su prigodne poklone za sve sudionike u programu. Medijski pokrovitelji programa je središnji portal Bošnjaka u RH - Bošnjaci u Hrvatskoj

30 GODIŠNJICA DEJTONSKOG SPORAZUMA

Trideseta godišnjica Dayton u Washingtonu: Sporazum uspješan, ali BiH se mora kretati

Trideset godina nakon potpisivanja Dejtonskog mirovnog sporazuma, u William & Mary Washington Centeru u Vašingtonu 25.11.2025. održana je dvodnevna međunarodna konferencija na kojoj su američki i evropski zvaničnici, diplomate, akademici i predstavnici civilnog društva razgovarali o postignućima, ali i ključnim izazovima nakon tri decenije mira u Bosni i Hercegovini.

Skup, koji je organizovala Američko-evropska alijansa (US-Europe Alliance/USEA), okupio je više od 100 učesnika iz SAD-a, Evrope i regiona Zapadnog Balkana, a otvoren je emotivnim osvrtom na život i rad nedavno preminulog Janusza Bugajskog, istaknutog američkog analitičara i prijatelja BiH. Reuf Bajrović, potpredsjednik USEA, poručio je da je upravo Bugajski godinama bio jedan od najvažnijih glasova u odbrani jedinstvene i evropske Bosne i Hercegovine. „Ova konferencija“, istakao je Bajrović, „nastavak je njegovog nasljeđa – borbe za stabilnu, demokratsku i ujedinjenu BiH jednakih građana.“

Dejton kao temelj, ali i ograničenje

Tokom panela i diskusija dominiralo je pitanje da li je Dejtonski sporazum iscrpio svoju sposobnost da osigura dugoročno funkcionalnu državu. Učesnici su se složili da je sporazum nesumnjivo bio uspješan u onome što mu je bio primarni cilj – zaustaviti rat i stvoriti okvir za obnovu zemlje. Učesnici su se složili da su zahvaljujući Dejtonu omogućeni povratak raseljenih, uspostava jedinstvene valute, te osnaživanje nekih od ključnih državnih institucija.

Pored neosporonog uspjeha u očuvanju mira, predsjedavajući Predsjedništva BiH Željko Komšić podvukao je da je mirovni sporazum uveo “embargo na demokratiju” u Bosni i Hercegovini, i da bez rješavanja pitanja jednakosti i ljudskih prava zemlja ostaje zarobljena između prošlosti i budućnosti. U isto vrijeme, naglasio je da u BiH ipak postoji „kritična masa sposobna za provođenje reformi“.

Sličnu je poruku poslao i bivši ministar vanjskih poslova Sven Alkalaj, naglasivši da Ured visokog predstavnika mora ostati aktivan dok se Dejton u potpunosti ne implementira.

Govornici su se složili da složena ustavna struktura, formirana kao kompromis 1995. godine, danas postaje prepreka potpunoj funkcionalnosti države i prosperitetu zemlje. Bivši visoki predstavnik Valentin Inzko podsjetio je da je „Dejton bio alat za okončanje rata, ali ne i jasan osnov za dugoročno funkcionalnu evropsku državu“, sa čim se složio i profesor Daniel Serwer, rekavši da institucionalna kompleksnost i dalje ograničava napredak.

Poruke američkih zvaničnika: snažna podrška suverenitetu BiH

Američki kongresmen i senator poslali su jasne poruke podrške suverenitetu i napretku Bosne i Hercegovine. U video obraćanju, Senator Chuck Grassley istakao je da će Sjedinjene Države „nastaviti podržavati suverenitet BiH i sankcionisati one koji prijete stabilnosti“, dok je kongresmen Mike Turner u svom obraćanju kao i u razgovoru sa učesnicima poručio da je „tridesetogodišnji mir dokaz koliko je Dejton važan“, uz naglasak da SAD ostaju čvrsto opredijeljene za zaštitu demokratskih institucija u BiH, ali da je potrebno da se unaprijedi ustavna struktura zemlje.

Bivši direktor za spoljna pitanja u Senatu, a sada potpredsjednik prestižnog progresivnog think tanka Centra za američki napredak (CAP), Damian Murphy, naglasio je da Zapad mora ostati dosljedan u odbrani demokratskih vrijednosti u pristupu svim konfliktima, te konkretno u regionu Balkana angažovan kako bi se ojačale demokratske institucije.

Reforme kao ključ evropskog puta

Među važnim porukama bila je i ona bivšeg premijera BiH Zlatka Lagumdžije, koji je istakao da priče o „povratku na izvorni Dejton“ nisu realne. Prema njegovim riječima, Bosna i Hercegovina već živi u svom izvornom ustavnom okviru – i da je mir sam po sebi najveće dostignuće sporazuma. Bivši savjetnik u Bijeloj kući u mandatu predsjednika Bidena, Elvir Klempić, izjavio je da je potrebno više skupova poput ovog jer se u zadnjih nekoliko godina često ne čuju glasovi koji bi trebalo da predstavljaju i brane interese BiH u SAD.

Čuveni autor i novinar The Guardian, Julian Borger, uradio je analizu tridesetogodišnje borbe za tranziciju pravdu, s posebnim osvrtom na lov za osumnjičene za ratne zločine u nakon kraja rata. Nina Bang Jensen, saradnica u Public International Law & Policy Group (PILPG), je naglasila važnost korištenja sankcija kao mehanizma pritiska na aktere koji su spriječavali saradnju sa Haškim tribunalom.

Lekcije za nove konflikte u svijetu Slična poruka poslata je i drugog dana konferencije, koju je otvorio predsjednik USEA Richard Kraemer, naročito istaknuvši da je važno temeljito sagledati iskustva iz Bosne i Hercegovine i ostatka Zapadnog Balkana kao važne lekcije za trenutne konflikte, posebno konflikt u Ukrajini.

Sead Numanović, urednik portala Politicki.ba, govorio je o izazovima sa kojima se novinari suočavaju u borbi protiv revizionizma, dok je aktivista Mario Mažić iz Hrvatske istakao koliko je regionalno suočavanje s prošlošću, a naročito uključivanje mladih u proces pomirenja, važno za stabilnost cijelog Zapadnog Balkana kao i za uspjeh tranzicione pravde i pomirenja u ostalim postkonfliktnim društvima.

Učesnice Paula Pickering (College of William & Mary) i Tanya Domi (Columbia University) analizirale kako je Dejton redefinirao odnose u društvu, često učvršćujući etničke podjele umjesto da ih ublaži, te kako uloga međunarodnih aktera nije uvijek u interesu žrtve. Ivana Stradner, istraživačica iz Washingtona, upozorila je da je Dejton stvorio „ambijent u kojem spoljne aktere poput Rusije privlači institucionalna ranjivost BiH“, te da zato jačanje državnih kapaciteta ostaje sigurnosni prioritet.

Djevojka porijeklom iz BiH: Hasiba Bejtić osvojila dansku nagradu za mlade lidere godine

Hasiba Bejtić, 26-godišnja djevojka porijeklom iz Bosne i Hercegovine, nedavno je osvojila prestižnu nagradu za mladog lidera godine na dodjeli Fagtalent u Danskoj.

Nagrada je dodijeljena u Kopenhagenu, a Bejtićeva je bila jedna od osam laureata izabrana među kvalifikovanim radnicima mlađim od 35 godina.

“Bilo je veoma neočekivano. Inače volim da se držim po strani, pa je bilo pomalo ludo, ali veoma sam zahvalna na tome i daje mi više samopouzdanja”, rekla je Bejtić.

Hasiba je svoju karijeru započela kao studentkinja u Superbrugsenu, a danas je bila zamjenica šefa u Juelsmindeu, na funkciju došavši sa samo 22 godine. Više od 1000 kandidata prijavilo se za osam nagrada, a po tri osobe bile su nominovane u svakoj kategoriji. Bejtić je nominovao njen nadređeni Mark Schwartz Dam, koji ju je zapošljavao od studentskih dana i pratio njen profesionalni napredak do pozicije šefice odjela. Kasnije ju je pozvao da pređe u Juelsminde.

“Voljela bih raditi u sektoru ljudskih resursa i liderstva u maloprodaji”, kaže Bejtić, dodajući da joj se ne žuri.

Ovu mladu liderku odlikuju smirenost i prisutnost, brižna je i empatična, a uprkos svojim godinama, svi je poštuju, ističe njen nadređeni.

Nagradu dodjeljuje list Jyllands-Posten u saradnji s nizom organizacija iz danskog poslovnog sektora, a ove godine je dodijeljena po drugi put. Među članovima žirija bio je i ministar rada Kaare Dybvad Bek, prenose Nezavisne novine.

Izvor: Vijesti.ba

In memoriam Adem ef. Smajić 1952. – 2025.

Mešihat Islamske zajednice u Hrvatskoj 8. decembra/prosinca 2025. godine obavijestio je javnost da je na ahiret preselio Adem ef. Smajić, dugogodišnji riječki imam i profesor Zagrebačke medrese.

Taziju predsjednika Mešihata, muftije akademika dr. Aziza ef. Hasanovića prenosimo u cjelosti:

S dubokom tugom primio sam vijest o preseljenju na ahiret našeg kolege i prijatelja, Adema ef. Smajića.

Njegov odlazak ostavlja veliku prazninu u našoj zajednici. Adem efendija je, kroz desetljeća predanog služenja, ostavio neizbrisiv trag u srcima vjernika Rijeke i šire. Bio je čovjek znanja, blage naravi i iskrene dobrote, uvijek spreman pomoći, savjetovati i ohrabriti. Svojim radom, ahlakom i posvećenošću doprinio je izgradnji i jačanju džemata te svjedočio vjeru na način koji oplemenjuje sve oko sebe.

Molimo Uzvišenog Allaha, Gospodara milosti i oprost, da Adem ef. podari široku milost, oprost mu grijeha, učini njegov kabur prostranim i svijetlim te ga uvede u džennetske bašče među Svoje iskrene robove.

Njegovoj obitelji, rodbini, prijateljima i svim članovima MIZ-a Rijeka upućujem izraze najiskrenije sućuti, moleći Allaha da im podari sabur i smirenost u ovim trenucima kušnje.

Rahmetullahi alejhi ve rahmeten vasiah.

Muftija akademik dr. Aziz ef. Hasanović, Predsjednik Mešihata

MIRZA MEŠIĆ JE NA FACEBOOK-u napisao:

Na Ahiret je preselio Adem ef. Smajić, dugogodišnji imam u Rijeci i profesor u Zagrebačkoj medresi Dr. Ahmed Smajlović. Adem ef. je završio studije na poznatom islamskom univerzitetu Azhar u Kairu. Predavao mi je tri godine Akaid. Da mu se Allah smiluje, grijeha oprost i u Džennet uvede. Porodici sabura. Sjećat ćemo ga se samo po dobru.

PISMO SUĆUTI BERMINA MEŠKIĆ, PREDSEDNIKA NACIONALNE KOORDINACIJE BOŠNJAKA U REPUBLICI HRVATSKOJ U POVODU SMRTI ADEMA EF. SMAJIĆ

S dubokom tugom primio sam vijest o preseljenju na Ahiret našeg cijenjenog Adem ef. Smajića, dugogodišnjeg riječkog imama, profesora i odgojitelja generacija učenika zagrebačke medrese.

Odlazak Adem efendije predstavlja veliki gubitak ne samo za njegovu obitelj i džemat kojem je predano služio, nego i za cijelu našu zajednicu. Njegova učenost, blagost, predanost vjeri i ljudima, kao i spremnost da pomogne, utješi i pouči, ostavili su trag koji će još dugo živjeti među svima koji su ga poznavali. Kao profesor Medrese dr. Ahmeda Smajlovića, oblikovao je mlade ljude svojim primjerom, moralom i znanjem, prenoseći im ne samo informacije nego i vrijednosti koje izgrađuju čovjeka.

U Rijeci je ostao zapamćen kao imam koji je svojom toplinom i otvorenošću povezao ljude, ojačao zajedništvo i učvrstio duh međusobnog poštovanja.

U ime Nacionalne koordinacije Bošnjaka u Hrvatskoj, kao i u svoje osobno ime, upućujem izraze najiskrenije i najdublje sućuti njegovoj obitelji, rodbini, prijateljima, kolegama i svim vjernicima koji oplakuju njegov odlazak.

Molimo Uzvišenog Allaha da mu podari džennet, oprost i vječni smiraj, a njegovoj porodici sabur u ovim teškim trenucima.

Bermin Meškić, predsjednik Nacionalne koordinacije Bošnjaka u Republici Hrvatskoj

BIOGRAFIJA ADEMA EF. SMAJIĆ

Adem ef. Smajić rođen je 11. kolovoza/augusta 1952. godine u Miljanovcima, kraj Tešnja (Bosna i Hercegovina). Završio je Gazi Husrev - begovu medresu u Sarajevu 1972. i teološki fakultet na sveučilištu Al-Azhar u Kairu 1978. U Srebrenici je radio kao vjerskoprosvjetni referent, a od 1980. do umirovljenja 2000. bio je glavni imam u Rijeci. Do 2014. godine obnašao je imamsko-hatibsku dužnost u džematu Dramalj-Crikvenica. Bio je član Sabora Islamske zajednice Jugoslavije (1988. -1992.) i Bosne i Hercegovine (1992. – 1996.), te predsjednik Udruženja ilmije Hrvatske. Jedan je od utemeljitelja džemata u Splitu, Malom Lošinju, Crikvenici te na otoku Krku. Kao vanjski suradnik predavao je od 1994. do 2007. u Zagrebačkoj medresi. Sudjelovao je u izgradnji Islamskog centra u Rijeci. Jedan je od utemeljitelja Stranke demokratske akcije Hrvatske u Rijeci te muslimanskoga dobrotvornog društva Merhamet - Crveni polumjesec, kojega je bio i predsjednik. Bio je član uredništva časopisa Bošnjački glas i suradnik Novoga lista.

FOTO GALERIJA 11. SUSRET BOŠNJAKA JUGOISTOČNE EUROPE

11. SUSRET BOŠNJAKA JUGOISTOČNE EUROPE, PULA 15. STUDENOG/NOVEMBAR 2025.

